

Reijo Vaarala, Pauli Kinnunen, Saija Räinen

Vaasan tiepiirin viitoituksen yleissuunnitelma

Valta-, kanta- ja seututiet

Reijo Vaarala, Pauli Kinnunen, Saija Ränä

Vaasan tiepiirin viitoituksen yleissuunnitelma

Valta- kanta- ja seututiet

Tiehallinto

Vaasa 2009

Pohjakartat: © Maanmittauslaitos lupa nro 20/MYY/09
© Tiehallinto/Digiroad 2009

Kannen kuva: Vaasan tiepiirin valta-, kanta- ja seututieverkko

Verkojulkaisu pdf (www.tiehallinto.fi/julkaisut)

ISBN 978-952-221-153-8

TIEH 1000234-v-09

TIEHALLINTO

Vaasan tiepiiri
Korsholmanpuistikko 44
PL 93
65101 Vaasa
Puhelin 0204 22 11

ESIPUHE

Tiehallinnon Vaasan tiepiiri käynnisti huhtikuussa 2008 alueensa valta-, kanta- ja seututeiden viitoituksen yleissuunnitelman laatimisen. Suunnitelmassa esitetään maanteiden viitoituksessa käytettävät periaatteet, yli 1 100 liittymään liittymäkohtaiset viitoituksen yleissuunnitelmakartat ja alustava viitoituksen toteuttamishjelma. Vaasan tiepiirissä noudatetaan Tielaitoksen ohjekulkaisussa *"Liikenteen ohjaus – Viitoitus, TIEL 213006-96"* ja Tiehallinnon sisäisessä julkaisussa *"HTU Viitoituksen toimintalinja – TIEH 4000521-v"* esitettyjä viitoituksen yleisperiaatteita. Joissakin kohdissa viitoitusperiaatteisiin tehtiin alueellisia täsmennyksiä, joilla tavoitellaan paikallisten olosuhteiden parempaa huomioimista ja ennakoidaan viitoituksen yleisperiaatteisiin tulevia muutoksia. Yleissuunnitelmassa ei ole käsitelty palvelukohteiden viitoitusta, yksityisten teiden viitoitusta eikä osoiteviitoilla osoitettavia kohteita.

Viitoituksen yleissuunnitelma on laadittu sähköiseen muotoon AutoCad-pohjaisella YTCAD-ohjelmistolla. Sähköinen järjestelmä helpottaa viitoituksen ajan tasalla pitämistä ja valmiin suunnitelman hyödyntämistä. Suunnitelmaportit on tulostettavissa paperille sekä avattavissa sähköiseltä karttapohjalta hyperlinkin avulla. Karttapohjalta voidaan paikkatietotarkkuudella avata myös maastoinventoinnin yhteydessä otetut valokuvat.

Viitoituksen yleissuunnitelman on tarkoitus ohjata yksittäisissä rakennushankkeissa, alueurakoissa ja muussa viitoituksen uusimisessa tapahtuvia opastusmerkkiratkaisuja. Yleissuunnitelman mukaisia viitoitusratkaisuja on jo suunnittelun aikana hyödynnetty Kokkolan kiertoliittymä (vt 8), Seinäjoen pohjoinen ohikulkutie (vt 18) ja Pietarsaaren satamatie (kt 68) -hankkeissa. Toteutuessaan yleissuunnitelma edistää Vaasan tiepiiriin alueella yhdenmukaisen, laadukkaan ja valtakunnallisten viitoitusperiaatteiden mukaisen viitoitusjärjestelmän syntymisen.

Maanteiden nykyisestä viitoituksesta ja sen kehittämistarpeista pyydettiin kesäkuussa 2008 sähköpostilla näkemys kaikilta alueen kunnilta, Liikkuvalta poliisilta, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry:ltä, Linja-autoliitolta ja Autoliitolta. Ainoastaan Kannuksen ja Pietarsaaren kaupungeista saatiin palautteet. Toysän kunnan näkemyksiä oli kuultu lokakuussa 2007 Etelä-Pohjanmaan palvelukohteiden opastussuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Tiehallinnon Vaasan tiepiiristä yleissuunnitelman laatimisesta vastasi liikennejärjestelmäpäällikkö Markku Järvelä. Suunnittelutyötä ohjanneeseen ohjausryhmään kuuluivat myös Esa Simelius Vaasan tiepiiristä ja Tuomas Österman Tiehallinnon Asiantuntijapalveluista. Suunnitelman konsulttina toimineessa Insinööritoimisto Liidea Oy:ssä työstä vastasivat Reijo Vaarala, Pauli Kinnunen ja Saija Räinen. Viitoituksen nykytilanteen inventoinnin suoritti Sakke Hintsala. Yleissuunnitelman periaatteita, linjanvetoja ja toteuttamismahdollisuuksia esiteltiin 10.12.2008 Vaasan tiepiirin yksiköiden päälliköille ja teiden hoidon aluevastaaville.

Vaasa, elokuu 2009

Tiehallinto
Vaasan tiepiiri

Sisältö

1	LÄHTÖKOHDAT	7
1.1	Viitoitukseen liittyvä lainsäädäntö	7
1.2	Viitoitusohjeet	7
1.3	Viitoituksen yleisperiaatteet	8
1.4	Liikennemerkkien kielisuhteet	9
1.5	HTU viitoituksen toimintalinja	10
2	SUUNNITTELUALUEEN KUVAUS	11
2.1	Suunnittelualue ja -laajuus	11
2.2	Tieverkko	11
2.3	Maakunnat, kunnat ja kuntien kielisuhteet	13
2.4	Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät terminaalit ja erityiskohteet	14
3	SUUNNITELMAN TAVOITTEET	15
4	NYKYINEN VIITOITUS	16
4.1	Maastoinventointi	16
4.2	Kysely	16
4.3	Vaasan tiepiiriin tulleet viitoitusta koskevat palautteet	17
4.4	Nykytilanteen analyysi	17
4.5	Opastusmerkkien kunto	20
5	ALUEELLISET VIITOITUSPERIAATTEET	21
5.1	Pääperiaate	21
5.2	Alueelliset täsmennykset ja tarkennukset	21
5.3	Kohteiden etäisyyksmittauksien nollapistet	23
5.4	Viitoituskohteet valta-, kanta- ja seututeillä	23
6	VIITOITUKSEN YLEISSUUNNITELMA	25
6.1	Viitoituksen ohjevuosi	25
6.2	Tieverkon muutokset	25
6.3	Yhteenveto muutosten määrästä	25
6.4	Suunnitelmakartat	25
7	VIITOITUKSEN TOTEUTTAMINEN	27
7.1	Toimenpiteiden kiireellisyysjärjestys	27
7.2	Viitoituksen alustava toteutusohjelma	28
7.3	Viitoituksen toteuttamisessa huomioon otettavat asiat	30

7.4	Toteuttamisen kustannusvastuut	30
7.4.1	Maantielaki	30
7.4.2	Kunnan ja valtion kustannusvastuun periaatteet yleisen tien pidossa	31
7.4.3	Kustannusvastuu maantien ja kadun liittymäalueella	31
8	JATKOTOIMENPITEET	32
8.1	Suunnitelman hyväksyttäminen	32
8.2	Suunnitelmasta tiedottaminen	32
8.3	Suunnitelman hyödyntäminen ja ajan tasalla pitäminen	32
9	LIITTEET	33

Kuvaluettelo

Kuva 1	Vaasan tiepiirin valta-, kanta- ja seututiet.....	12
Kuva 2	Valokuva maastoinventoinnissa käytetystä turvavarustuksesta	16
Kuva 3	Esimerkki nykyisestä viitoituksesta, jossa valtatielle liityttäessä puuttuu suunnistustaulu (tieosoite 16/18/0).....	19
Kuva 4	Esimerkki nykyisestä viitoituksesta, jossa seututielle liittyvältä suunnalta viitoitetaan eri kohdetta pääsuunnan kanssa (tieosoite 663/10/2655)	19
Kuva 5	Esimerkki viitoituskohdeluettelosta, valtatie 18	24
Kuva 6	Esimerkki liittymäkohtaisesta suunnitelmakartasta (tieosoite 8/239/2413).....	26

Taulukkoluetelo

Taulukko 1	Suunnittelualueen liikennetietoa.....	11
Taulukko 2	Maantiet tiepiireittäin 1.1.2009.	12
Taulukko 3	Vaasan tiepiirin alueen maakuntien asukkaat 31.12.2008 (Lähde: Tilastokeskus)	13
Taulukko 4	Valta-, kanta- ja seututeiden opastusmerkkien kuntoluokitus	20
Taulukko 5	Yleissuunnitelmassa esitetyt viitoitusmuutokset kiireellisyysluokittain	29

1 LÄHTÖKOHDAT

1.1 Viitoitukseen liittyvä lainsäädäntö

Lainsäädännössä viitoituksen suunnittelua ja toteutusta ohjaavat tieliikenne-laki (3.4.1981/267), tieliikenneasetus (5.3.1982/182) ja liikenneministeriön päätös liikenteen ohjauslaitteista (16.3.1982/203).

Tieliikennelaisissa säädetään yleisistä säännöksistä, liikennesäännöistä, liikenteen ohjauksesta, liikenneonnettomuuksista ja varoimisesta, ajoneuvon kuljettajasta ja ajo-oikeudesta, ajoneuvon käytöstä, liikennevalvonnasta sekä liikenneerikoksista. Viitoitukseen liittyen liikennesäännöissä määritetään muun muassa ajoneuvon paikka ajoradalla, ryhmittymis- ja kääntymissäännöt, väistämisvelvollisuudet, kohtaamiset, ohittamiset, ohituskiellot, pysäyttämiset ja pysäköinnit, suojatiesäännöt, jalankulkijan paikka tiellä jne.

Tieliikenneasetuksen 3. luvun 10–21 pykälissä määritellään ja esitetään viralliset liikennemerkit sekä merkkien muodot ja värit. Viitoituksen kannalta merkittävin pykälä on 20, jossa määritellään kaikki viitat, suunnistustaulut, etäisyystaulut, paikannimikilvet, tienumerot ja tunnukset.

Liikenneministeriön päätöksessä liikenteen ohjauslaitteista käydään läpi kaikki liikennemerkit ja annetaan ohjeet merkkien käytöstä, mitoista ja sijoittamisesta tieympäristöön. Liikenneministeriön päätöksessä liikenteen ohjauslaitteista kerrotaan myös merkkien käyttötarkoitukset.

Tieliikenneasetuksessa viitataan, että Tielaitoksen keskushallinto antaa tarkempia ohjeita liikennemerkkien, tiemerkintöjen ja sulkulaitteiden väreistä, rakenteesta ja mitoituksista sekä vahvistaa muut tarpeelliset liikenteen ohjauslaitteet¹. Liikenneministeriön päätöksessä liikenteen ohjauslaitteista viitataan, että liikenteen ohjauksessa saa käyttää vain sellaisia liikennemerkkejä, tiemerkintöjä ja laitteita, jotka täyttävät Tielaitoksen keskushallinnon asettamat väriä, rakennetta ja mitoituksista koskevat vaatimukset.²

1.2 Viitoitusohjeet

Lainsäädäntö velvoittaa Tiehallintoa antamaan tarkempia ohjeita liikennemerkkien, tiemerkintöjen ja sulkulaitteiden väreistä, rakenteesta ja mitoituksista sekä vahvistamaan muut tarpeelliset liikenteen ohjauslaitteet. Tiehallinto valmistelee myös liikennemerkkejä koskevia tieliikennelainsäädännön muutoksia liikenne- ja viestintäministeriön alaisuudessa.

Tiehallinnon viitoitusta koskevat ohjeet on lueteltu Tiehallinnon tekniset ohjeet -luettelossa kohdassa Liikenteen ohjaus (<http://alk.tiehallinto.fi/thohje/>). Lähes jokainen ohje on saatavissa myös sähköisenä pdf-tiedostona.

¹ Tieliikenneasetus 5.3.1982/182, 55 §

² Liikenneministeriön päätös liikenteen ohjauslaitteista 16.3.1982/203, 5 §

Viitoituksen kannalta Tiehallinnon merkittävimmät ohjeet ovat:

- Yleisohjeet liikennemerkkien käytöstä (TIEH 2000006-03)
- Liikenteen ohjaus, Viitoitus (TIEH 2130006-96, ei pdf-tiedostoa)
- Terminaali viitoituksen periaatteet (TIEL 3200617)
- Palvelukohteiden viitoitus (TIEH 2000021-07)
- Palvelukohteiden alueellisen opastusmerkkisuunnitelman laatiminen (TIEH 2100051-07)
- Liikennemerkkipiirustukset, kansiot 1 ja 2 (TIEH 2131908)
- Liikennemerkkien rakenne ja pystytys (TIEH 2000004-v-04)
- Liikennemerkkien ja reunapaalujen kuntoluokitus (TIEL 2230007)

Tiehallinnon ohjeita käytetään maanteilla. Ohjeita voidaan soveltaa myös kaduilla ja yksityisillä teillä. Maanteiden ulkopuolella ohjeiden noudattaminen on tärkeää erityisesti kauko- ja kauttakulkuliikenteelle tärkeillä kaduilla.

1.3 Viitoituksen yleisperiaatteet

Viitoituksen tarkoituksena on yhdessä asianmukaisen kartan kanssa opastaa tienkäyttäjää kohteeseensa edullisinta reittiä. Viitoitussuunnittelun lähtökohtana on, että tienkäyttäjää selvittää ensin kartalta, missä päin kohde sijaitsee ja selvittää pääpiirteittäin ne tiet, joita pitkin hän pääsee kohteeseen. Viitoituksella varmistetaan reitillä pysyminen. Viitoitus palvelee sekä pitkämatkaista että paikallista liikennettä. On kuitenkin huomattava, että suurin osa paikallisesta liikenteestä tuntee paikkakunnan tiestön ja tarvitsee viitoitusta vain kohteeseen johtavan tien liittymäpaikan havaitsemiseen.

Viitoitettavia kohteita ei tulisi olla liian paljon, koska ihmisen havaintokyky liikenteessä on rajallinen. Vaasan tiepiirissä erityisesti kaksikielisillä alueilla tulee pyrkiä välttämään ”tarpeettomien kohteiden” viitoittamista.

Tienkäyttäjää löytää kohteeseensa:

1. Suunnistamalla tieverkolla tiekartassa esitettyihin kohteisiin vertailemalla tiekarttaa ja tieverkon viitoitusta keskenään. Suunnistaminen tieverkolla on mahdollista tunnistamalla opastusmerkeistä tiekartalla esiintyvät tienumerot ja maantieteelliset erisnimet.
2. Poikkeamalla tarvittaessa tiekartalle merkittyyn tai viitoitettuun opastuspaikkaan (= *opastustoimisto tai -piste*) hakeakseen tarkempaa tietoa sijaintiympäristönsä palveluista ja kohteiden sijainnista.
3. Seuraamalla lähellä kohdetta lähiviitoitusta ja osoitejärjestelmää

Tienkäyttäjää voi käyttää kohteensa löytämiseen apuvälineenä erilaisia sähköisiä paikannuslaitteita kuten esimerkiksi gps-paikanninta, mutta viitoitusta ei suunnitella sähköisten laitteiden käyttämisen varaan.

Viitoituksen perustavoitteita ovat:

Havaittavuus

- Viitoituksessa käytettävät merkit sijoitetaan helposti havaittaviksi ja merkit valmistetaan pinnaltaan heijastavasta kalvomateriaalista. Havaittavuutta heikentää huonokuntoiset merkit (*kuntoarvoltaan välttävät tai huonot merkit*).

Ymmärrettävyys

- Opastusmerkit suunnitellaan ja toteutetaan liikennemerkki- ja opastusjärjestelmien mukaisesti ja opastusmerkeissä käytettävä tekstikoko on ohjeiden mukainen. Vieraskielisten kannalta opastuksen ymmärrettävyyttä parantaa tunnusten käyttö. Viitoitettavat kohteet valitaan siten, että niiden nimet esiintyvät uusimmissa tiekartoissa tai ainakin peruskartassa 1:20 000. Viitoitettavat paikalliskohteet tulee olla yleisesti käytössä ja esiintyä kunnan opastus- ja osoitekartassa.

Jatkuvuus

- Kohteen viitoitusta jatketaan aloituskohdasta katkeamattomasti perille saakka

Yhdenmukaisuus

- Samantyyppisissä ratkaisuissa käytetään samankaltaisia viitoitusratkaisuja. Erityisesti tulee huomioida, että samanlaiset liittymät peräkkäisillä tiejaksoilla viitoitetaan samalla tavalla.

Ohjaus edullisimmalle reitille

- Kohteeseen viitoitetaan suunnittain edullisinta reittiä pitkin. Tarvittaessa eri tienkäyttäjille, kuten esimerkiksi raskaalle liikenteelle, viitoitetaan sille parhaiten palveleva reitti.

Liikenneturvallisuus

- Havaittavan ja ymmärrettävän viitoituksen ansiosta tienkäyttäjä voi riittävän ajoissa päättää ajokaistan valinnasta ja mahdollisesta kääntymisestä liittymässä. Viitoituksen puutteellisuuden aiheuttamia yllättäviä päätöksentekotilanteita ei saa esiintyä.

Tieverkon jäsentely

- Viitoituksen avulla pitkämatkainen liikenne sekä taajamien sisääntulo- ja ulosmenoliikenne ohjataan tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarvittaessa eri tienkäyttäjät, kuten esimerkiksi raskas liikenne, voidaan ohjata sille edullisimmalle reitille, joka voi poiketa muun liikenteen reiteistä.

1.4 Liikennemerkkien kielisuhteet

Liikenneministeriön päätös liikenteen ohjauslaitteista, 203/1982, 10 §:

Liikennemerkissä ja sen lisäkilvessä käytettävän tekstin kielen ratkaisevat sen kunnan kielisuhteet, jossa merkki sijaitsee. Tämän mukaan tulee liikennemerkissä tai sen lisäkilvessä käytettävän tekstin olla yksikielisessä kunnassa yksikielinen kunnan kielen mukaan ja kaksikielisessä kunnassa kaksi-

kielinen, kunnan enemmistön kieli ylempänä. Poikkeuksena tästä tulee kuitenkin yksikielisessä kunnassa sijaitsevalla valta- ja kantatiellä sekä moottori- ja moottoriliikennetiellä olevassa opastusmerkissä käyttää kaksikielistä opastusta seuraavissa tapauksissa:

- 1) yksikielisessä ruotsinkielisessä kunnassa tien suuntaa ja erkanevaa suuntaa osoittavassa opastusmerkissä, jos viitoitettava kohde on yksikielisessä suomenkielisessä kunnassa tai kaksikielisessä kunnassa, jossa suomi on enemmistön kielenä; ja
- 2) yksikielisessä suomenkielisessä kunnassa tien suuntaa ja erkanevaa suuntaa osoittavassa opastusmerkissä, jos viitoitettava kohde on yksikielisessä ruotsinkielisessä kunnassa tai kaksikielisessä kunnassa, jossa ruotsi on enemmistön kielenä.

Saamelaiusten kotiseutualueella olevassa liikennemerkissä ja lisäkilvessä käytetään suomen kielen lisäksi saamen kieltä.

Erityisistä syistä liikennemerkissä tai sen lisäkilvessä voidaan käyttää suomen ja ruotsin kielen lisäksi muutakin kieltä.

Opastusmerkkien kielisuhteissa noudatetaan valtioneuvoston asetusta virka- ja itsehallintoalueiden kielellisestä jaotuksesta (1174/2002). Asetus annetaan 10 vuodeksi kerrallaan nykyisen ollessa voimassa vuoden 2012 loppuun. Asetuksessa määritellään lääneittäin virallisen tilaston perusteella katsotaanko kunta suomen- tai ruotsinkieliseksi taikka kaksikieliseksi. Asetuksessa määritellään myös kaksikielisten kuntien enemmistön kieli. Vaasan tiepiirin alueen kuntien kielisuhteita on käsitelty tarkemmin kohdassa 2.3 Maakunnat, kunnat ja kuntien kielisuhteet.

1.5 HTU viitoituksen toimintalinja

HTU toimintalinjan tavoitteena on yhtenäistää viitoituksen ylläpitoon liittyvät toimintatavat HTU-alueella (= Hämeen, Turun ja Uudenmaan tiepiirit). Toimintalinja ottaa kantaa viitoituksen sisältöön, toteutustapaan ja käytettäviin viitoituskohteisiin. Toimintalinjassa on määriteltä valta-, kanta- ja seututeiden viitoituskohteluettelot.

Toimintalinjojen tarkoituksena on ohjata tiepiirien sisäistä ja keskinäistä toimintaa sekä selkeyttää toimintaa yhteistyötahojen kanssa. Toimintalinja varmistaa omalta osaltaan, että viitoituksen yleisperiaatteita noudatetaan. Kolmen tiepiirin yhteisellä toimintalinjalla pyritään erityisesti viitoituksen jatkuvuuden ja yhdenmukaisuuden varmistamiseen.

HTU-alueen nykyisestä viitoituksesta löytyi puutteita projektien yhteydessä toteutettujen viitoitusten kytkemisestä alueen muuhun olemassa olevaan viitoitukseen, pieni osa opasteista oli hyvin huonokuntoisia, viitoituskohteet suunnistustauluissa ja viitoissa erosivat toisistaan ja alemmalla tieverkolla oli liittymiä, joista puuttui joidenkin suuntien viitoitus kokonaan. Viitoituksen muutoksissa korjataan ensisijaisesti huonokuntoiset opasteet, joissa on selkeitä virheitä ja viimeisenä lisätään puuttuvat opastusmerkit alemmalle tieverkolle. Viitoituksen täydentäminen ja opastusmerkkien uusiminen voidaan haluttaessa sisällyttää hoitourakoihin jo tarjousvaiheessa.

2 SUUNNITTELUALUEEN KUVAUS

2.1 Suunnittelualue ja -laajuus

Vaasan tiepiirin viitoituksen yleissuunnitelma käsittää kaikki alueen valta-, kanta- ja seututiet eli yhteensä 2 891 tiekilometriä (ks. kuva 1). Viitoituksen yleissuunnitelma on laadittu kaikkiin suunnittelualueen maanteiden ja tärkeimpien katujen liittymiin sekä liittymien välisille tiejaksoille. Tarkasteluun sisältyviä liittymiä on yhteensä yli 1 100 kappaletta. Suunnitelma koskee kaikkia tieliikenneasetuksen mukaisia opastusmerkkejä lukuun ottamatta palvelukohteiden viitoitusta, yksityisten teiden viitoitusta ja kevyen liikenteen viitoitusta.

Maantieteellisesti Vaasan tiepiiri rajautuu kolmen maakunnan alueelle, jotka ovat Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa. Manner-Suomen liikennesuoritteesta 8-9 % ajetaan Vaasan tiepiirin alueella. Merkille pantavaa on, että Suomessa Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla on eniten autoja asukasta kohti, jossa autotiheys on 577 henkilöautoa/1000 asukasta. Maan keskiarvo on 507 ha/1000 as. Maakunnista seuraavaksi eniten henkilöautoja on Satakunnassa (566 ha/1000 as.) ja vähiten Uudellamaalla (450 ha/1000 as.).

Taulukko 1 Suunnittelualueen liikennetietoa

Maakunta	Väestö 31.12.2008	Liikennesuorite 2008 (milj.km)		Autojen määrä 2008 (kpl)		Ha-tiheys / 1 000 as.
		Päätiet	Kaikki maantiet	Henkilöautot	Kaikki autot	
Etelä-Pohjanmaa	193 511	957	1 615	111 686	136 344	577
Pohjanmaa	175 985	609	1 156	101 535	119 202	577
Keski-Pohjanmaa	71 029	280	461	38 522	45 900	542
Vaasan tiepiiri	440 525	1 846	3 232	251 743	301 446	571
Koko Suomi	5 326 314	22 598	35 557	2 700 492	3 150 296	507

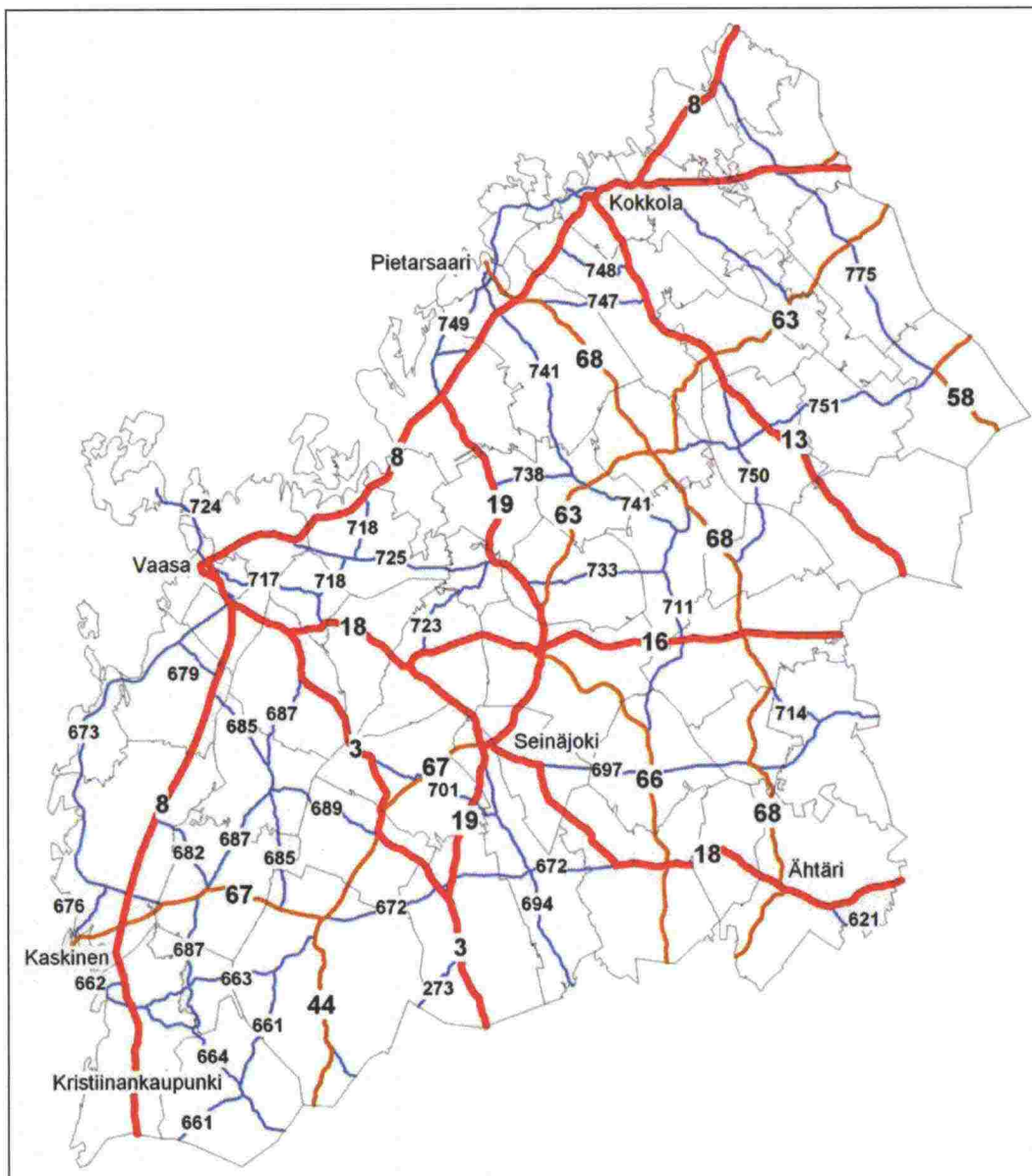
2.2 Tieverkko

Vuoden 2009 alussa oli Vaasan tiepiirissä maanteitä yhteensä 8 753 kilometriä. Tämä on 11,2 % kaikista Suomen maanteistä. Vaasan tiepiirin maanteistä 10,7 % on valtateitä, 6,6 % kantateitä, 15,7 % seututeitä ja 67,0 % yhdysteitä. Moottoriteitä on yhteensä 11 ja moottoriliikenneteitä 1 kilometriä. Vilkkaimmilla teillä liikennemäärä on 17 000-18 000 ajoneuvoa vuorokaudessa (tierekisteri 2008). Yhteensä Vaasan tiepiirin teillä liikutaan yli kolme miljardia kilometriä vuodessa. Vaikka liikenne on vilkkainta pääteillä ja suurten kaupunkien läheisyydessä, on se paikoin vilkasta myös tiepiirin muilla teillä maankäytön tasaisen jakautumisen vuoksi.

Vaasan tiepiirin alueelle on tyypillistä, että maa- ja metsätalouden yritysten lisäksi myös muita toimialan yrityksiä sijoittuu alemman tieverkon varteen. Muun muassa elintarviketeollisuus, huonekalu- ja rakennusteollisuus sekä metalliteollisuus ovat riippuvaisia hyvistä kuljetusmahdollisuuksista myös alemmalla tieverkolla.

Taulukko 2 Maantiet tiepiireittäin 1.1.2009.

Maantiet tiepiireittäin 1.1.2009 (km)	Valtatiet	Kantatiet	Seututiet	Yhdystiet	Yhteensä		
					Kaikki tiet	Mo-teitä	MOL-teitä
Uusimaa	537	214	742	3 155	4 648	257	20
Turku	716	345	1 025	5 932	8 018	104	0
Kaakkois-Suomi	1 095	298	1 485	6 120	8 998	27	17
Häme	1 070	487	1 437	6 507	9 501	230	41
Savo-Karjala	781	695	2 054	7 571	11 101	42	3
Keski-Suomi	688	348	872	3 409	5 317	14	2
Vaasa	936	577	1 378	5 862	8 753	11	1
Oulu	1 482	775	2 357	8 108	12 722	36	17
Lappi	1 265	1 021	2 143	4 654	9 083	17	10
Koko maa	8 570	4 760	13 493	51 318	78 141	738	111

Kuva 1 Vaasan tiepiirin valta-, kanta- ja seututiet

2.3 Maakunnat, kunnat ja kuntien kielisuhteet

Maantieteellisesti Vaasan tiepiiri sijoittuu kolmen maakunnan alueelle. Tilastokeskuksen mukaan Etelä-Pohjanmaalla, Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla asui 31.12.2008 yhteensä 440 525 henkilöä. Tämä on 8,3 % koko Suomen väestöstä. Vuoden 2009 alussa oli Etelä-Pohjanmaalla yhteensä 19, Pohjanmaalla 17 ja Keski-Pohjanmaalla 9 kuntaa. Suurimpia kuntia ovat maakuntien keskuskaupungit eli Vaasa (58 597 asukasta), Seinäjoki (56 211) ja Kokkola (45 644). Muita yli 10 000 asukkaan kuntia on Etelä-Pohjanmaalla kuusi ja Pohjanmaalla kolme.

Taulukko 3 Vaasan tiepiirin alueen maakuntien asukkaat 31.12.2008 (Lähde: Tilastokeskus)

Etelä-Pohjanmaa - Södra Österbotten	193 511 asukasta	Pohjanmaa - Österbotten	175 985 asukasta	Keski-Pohjanmaa - Mellersta Österbotten	71 029 asukasta
..Seinäjoki - Östermyra	56 211	..Vaasa - Vasa	58 597	..Kokkola - Karleby	45 644
..Kauhava	17 773	..Pietarsaari - Jakobstad	19 667	..Kannus	5 745
..Kurikka	14 749	..Mustasaari - Korsholm	18 112	..Kaustinen - Kaustby	4 313
..Kauhajoki	14 379	..Pedersöre kunta - Pedersöre	10 757	..Toholampi	3 536
..Lapua - Lappo	14 234	..Närpiö - Närpes	9 505	..Veteli - Vetil	3 501
..Ilmajoki	11 680	..Laihia - Laihela	7 692	..Himanka	3 038
..Alajärvi	10 634	..Uusikaarlepyy - Nykarleby	7 429	..Perho	3 020
..Alavus	9 471	..Kristiinankaupunki - Kristinestad	7 262	..Halsua	1 351
..Jalasjärvi	8 343	..Kruunupyö - Kronoby	6 716	..Lestijärvi	881
..Ähtäri - Etseri	6 620	..Maalahti - Malax	5 549		
..Teuva - Östermark	6 077	..Isokyrö - Storkyro	4 991		
..Kuortane	4 019	..Vähäkyrö - Lillkyro	4 732		
..Lappajärvi	3 517	..Luoto - Larsmo	4 651		
..Vimpeli	3 302	..Vöyri-Maksamaa - Vörå-Maxmo	4 470		
..Töysä	3 235	..Korsnäs	2 219		
..Evijärvi	2 780	..Oravainen - Oravais	2 158		
..Isojoki - Storå	2 458	..Kaskinen - Kaskö	1 478		
..Soini	2 455				
..Karijoki - Bötom	1 574				

Kuntien kielisuhteet

Valtioneuvoston asetuksen virka- ja itsehallintoalueiden kielellisestä jaotuksesta vuosina 2003-2012 (1174/2002) mukaan Vaasan tiepiirin alueella on yksikielisiä suomenkielisiä kuntia 30, yksikielisiä ruotsinkielisiä kuntia 3, kaksikielisiä suomen kielen enemmistö kuntia 3 ja kaksikielisiä ruotsin kielen enemmistö kuntia 9. Yksikielisiä ruotsinkielisiä kuntia ovat Korsnäs, Luoto ja Närpiö. Kaksikielisiä kuntia, joissa suomi on enemmistön kielenä, ovat Kaskinen, Kokkola ja Vaasa. Kaksikielisiä kuntia, joissa ruotsi on enemmistön kielenä, ovat Kristiinankaupunki, Kruunupyö, Maalahti, Mustasaari, Oravainen, Pedersöre, Pietarsaari, Uusikaarlepyy ja Vöyri-Maksamaa.

Kaikki yksikieliset ruotsinkieliset kunnat sijaitsevat Pohjanmaalla. Myös kaikki kaksikieliset kunnat, joissa ruotsi on enemmistön kielenä, sijaitsevat Kokkolaa lukuun ottamatta Pohjanmaalla. Kokkola sijaitsee Keski-Pohjanmaalla. Etelä-Pohjanmaalla on yksinomaan suomenkielisiä kuntia.

2.4 Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät terminaalit ja erityiskohteet

Eri paikkakunnilla sijaitsevien viitoituskelpoisten satamien, rautatieasemien, linja-autoasemien ja tavaraliikenneasemien lisäksi Vaasan tiepiirin alueella on viitoituskelpoinen lentokenttä Vaasassa, Seinäjoella (sijaitsee Ilmajoen kunnan puolella) ja Kokkolassa (sijaitsee Kruunupyyn kunnan puolella). Seinäjoella rautatie- ja linja-autoasemat muodostavat yhdessä matkakeskuksen ja valtakunnallisesti vakiintunutta termiä käytetään myös kohteiden viitoittamisessa. Myös Vaasassa avataan syksyllä 2009 matkakeskus. Viitoituksen kannalta muita suunnittelun alueen merkittäviä terminaaleja tai erityiskohteita ovat M-Real Kaskisissa, Suurteollisuus Kokkolassa, UPM-Kymmene ja Alholma Pietarsaareissa, Areena Seinäjoella sekä Airport Park, Strömberg Park ja Jäähalli Vaasassa. Töysän kunnassa sijaitsevaa Tuuria, jossa on myyniltään Suomen toiseksi suurin kauppakeskittymä, käsitellään viitoituksen yleissuunnitelmassa merkittävänä erityiskohteena.

Vaasassa Botniahalli viitoitetaan tilapäisillä yleisötilaisuuksien merkeillä kattavasti. Botniahallin viitoitus tarkistetaan siinä vaiheessa kun Sepänkyläntien ohikulkutie rakennetaan. Vaasassa myös Jäähallin viitoitus tarkistetaan siinä vaiheessa kun Vaasa Arenan laajennus toteutetaan.

Vaasan tiepiirissä ainoastaan Vaasassa, Seinäjoella, Kokkolassa ja Pietarsaareissa on sellainen sairaala, jossa on kaikkina vuorokauden aikoina lääkäri paikalla.

Suunnittelun alueella on myös melko paljon muita lähiviitoituksena osoitettavia paikallisia terminaaleja ja erityiskohteita.

3 SUUNNITELMAN TAVOITTEET

Suunnitelman tavoitteena on aikaansaada Vaasan tiepiiriin korkeatasoinen viitoituksen valtakunnallisia yleisperiaatteita ja HTU-toimintalinjoja noudattava valta-, kanta- ja seututieverkon viitoituksen yleissuunnitelma. Koko tiepiiriä käsittävällä tarkastelulla varmistetaan laajalle alueelle samantyyppisissä tilanteissa samanlaisten viitoitusratkaisujen käyttäminen. Tavoitteena on myös, että suunnitelmassa kirjataan viitoitusperiaatteisiin alueellisia täsmennyksiä, joilla tavoitellaan paikallisten olosuhteiden parempaa huomioon ottamista ja ennakoidaan viitoituksen yleisperiaatteisiin tulevia muutoksia. Viitoitusperiaatteiden kirjaaminen ylös edistää myös tulevaisuudessa uusissa viitoitusratkaisuissa samankaltaisten ratkaisujen käyttämisen. Tiepiirissä noudatettavat alueelliset täsmennykset eivät kuitenkaan saa olla ristiriitaisia viitoituksen valtakunnallisten yleisperiaatteiden kanssa.

Suunnitelman yhtenä tavoitteena on laatia helppokäyttöinen työväline ylläpitää tieverkon viitoituksen yleissuunnitelmakarttoja sekä paikkatietoon perustuvaa valokuvarekisteriä nykyisistä maastossa olevista opastusmerkeistä. Koko suunnitteluaineisto tulee olla jatkuvasti ajan tasalla ja helposti saatavissa. Viitoituksen yleissuunnitelmakarttojen tarkoituksena on ohjata yksittäisissä rakennushankkeissa, alueurakoissa ja muussa viitoituksen uusimisessa tapahtuvia opastusmerkkiratkaisuja.

4 NYKYINEN VIITOITUS

4.1 Maastoinventointi

Nykyisten opastusmerkkien maastoinventointi suoritettiin 28.4.-29.5.2008 välisenä aikana. Kaikki suunnittelualueen (ks. kohta 2.1) suunnistustaulut, ajokaistan yläpuoliset viitat, ajokaistan yläpuoliset erkanemisviitat, tienviitat, paikalliskohteiden viitat, erkanemisviitat, etäisyydestaulut, paikannimikilvet, kunnanrajakilvet, opastuspisteet ja ensiapumerkit valokuvattiin gps-paikantimen avulla. Inventoinnissa oli mukana myös jonkin verran osoiteviittoja ja kuntien taajama-merkkejä. Inventointi käsitti yhteensä 8 730 valokuvaa.

Inventoinnin suoritti tehtävään perehdytetty Tieturva I -koulutuksen suorittanut ajokortin omistava henkilö ja inventoinnissa käytetyssä henkilöautossa oli turvavarustuksena vilkku ja mittauskyltti (ks. kuva 2).

Kuva 2 Valokuva maastoinventoinnissa käytetystä turvavarustuksesta

4.2 Kysely

Maanteiden nykyisen viitoituksen puutteiden kartoittamista sekä tavoitetilanteen viitoituksen ja viitoitusperiaatteiden suuntaviivojen hahmottamista varten lähetettiin sähköpostilla 26.6.2008 kysely kaikkiin suunnittelualueen kuntiin, Liikkuvalle poliisille, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry:hyn, Linja-autoliittoon ja Autoliittoon. Kunnissa kysely kohdennettiin teknisille johtajille, kaupungin- tai kunnaninsinööreille tai muille teknisen toimialueen vastuuhenkilöille. Kyselyllä kartoitettiin eri osapuolten näkemyksiä maanteiden viitoitukseen liittyvistä asioista ja kehittämistarpeista erityisesti pääteiden osalta.

Kyselystä saatiin palaute vain Pietarsaaren ja Kannuksen kaupungeista. Töysän kunnalta oli saatu asiaan liittyvä palaute lokakuussa 2007 Etelä-Pohjanmaan palvelukohteiden maakunnallisen opastussuunnitelman yhteydessä. Kannuksen kaupungilla ei ollut huomauttamista nykyiseen maantei-

den viitoitukseen. Pietarsaaren kaupungin palaute kohdistui kaupungissa viitoitettaviin raskaan liikenteen reitteihin, terminaaliviitoitukseen, Pietarsaaren sisääntuloteihin ja Seitsemän sillan tien viitoitukseen. Töysän kunta korosti palautteessaan Tuurin merkitystä viitoituskohteena ja toivoi Tuuri-viitoituksen laajenemista.

4.3 Vaasan tiepiiriin tulleet viitoitusta koskevat palautteet

Viitoituksen yleissuunnitelman laatijan käyttöön oli tullut seuraavia viitoitusaloitteita Vaasan tiepiiriin alueelta:

- Kaskisissa autorahtilauttaliikenteen merkitseminen valtatie 8 ja kantatien 67 liittymästä alkaen. Autorahtilauttaliikenne kulkee välillä Kaskinen-Härnösand. / Kaskisten kaupunki
- Kokkolassa Prismakeskuksen viitoittaminen valtatieltä 8 / Osuuskauppa KPO
- Hoiskon paikannimikilven asettaminen kantatien 16 ja 68 risteysalueelle / Hoiskon kyläyhdistys
- Kauhajoen vapaa-aikakeskuksen liikenteenohjaus / Kauhajoen kaupungin puolesta Sito Tampere Oy
- Kauhavan keskustan opastusmerkkien muuttaminen kantatiellä 63 / Kauhavan kaupunki, Suunnittelutoimisto Aluetekniikka Oy
- Sundbyn paikannimikilpien asettaminen seututielle 749 / Sundby-Karbyn koti- ja koulu yhdistys
- Grönvikin ja Iskmön paikannimikilpien asettaminen seututielle 724 / asukkaat, useita aloitteita
- Seututien 775 esittäminen katkokehäyksiin kantatiellä 58 Lestijärveltä Viitasaaren ja Karstulan suuntaan / Keski-Suomen tiepiiri

Tässä yhteydessä ei tuotu esille palvelukohteiden viitoitukseen eikä tienvarsimainoksiin liittyviä palautteita. Palautteet on otettu suunnitteluratkaisuissa huomioon.

4.4 Nykytilanteen analyysi

Maantieverkon viitoituksen nykytilanne analysoitiin maastoinventoinnissa otettujen valokuvien perusteella. Valokuvat siirrettiin paikkatietotarkkuudella karttapohjalle, josta ne voitiin avata hyperlinkin avulla. Karttapohjatarkastelu on käyttökelpoinen myös suunnitelman valmistumisen jälkeen.

Vaasan tiepiiriin viitoituksen nykytilanne vastaa yleistä viitoituksen yleistä tilaa Suomessa. Viitoitus on pääpiirteissään ohjeiden mukainen, mutta puutteita esiintyy. Oheisessa listassa on esitetty tyypillisiä havaittuja puutteita:

- Valta- ja kantatielle liittyvältä yhdystieltä puuttuu usein suunnistustaulu. Vastaavaa puutetta esiintyy jossain määrin myös seututiellä.
- Valta- ja kantateille liittyvien suuntien taustaviitoissa esitetään viitoituskohteet epäloogisesti; toisinaan taustaviitoissa esitetään vain kaukokohdet, toisinaan kaukokohteiden lisäksi esitetään väli- ja/tai lähikohteet ja

toisinaan kohteet esitetään toiseen suuntaan eri tavalla kuin toiseen suuntaan. Myös samalla tiejaksolla voi viitoituskäytännössä olla eroja.

- Portaali liittymien viitoitustapa on epälooginen; toisinaan ajokaistan yläpuolisten viittojen lisäksi sivusuunnissa on myös tienviitat/paikalliskohteen viitat ja toisinaan ei ole
- Porrastettujen alle 300 metrin etäisyydellä toisistaan sijaitsevien liittymien viitoitustapa on epälooginen; samantyyppisissä tilanteissa käytetään toisinaan yhteistä A-typin ja toisinaan yhteistä B-typin suunnistustaulua ja toisinaan käytetään erillisiä liittymäkohtaisia suunnistustauluja
- Joissakin liittymissä suunnistustaulut ja viitat eivät ole kaikilta osin yhdenmukaisia. Yleisin poikkeama on siinä, että liittymässä on viitoja enemmän kuin suunnistustaulussa on viitoitettavia kohteita.
- Taajamissa suunnistustaulujen käyttöperiaatteet ovat epäloogisia; toisinaan katuliittymissä käytetään samantyyppisissä tilanteissa suunnistustauluja ja toisinaan ei käytetä
- Suunnistustauluissa ja ajokaistan yläpuolisissa viitoissa tienumeroiden järjestyksen esittämistavassa on poikkeavuuksia. Joissakin kohdissa tienumerot esitetään ennen tunnuksia.
- Paikalliskohteen viitoituksessa on epäloogisuutta ja virheitä; toisinaan paikalliskohteita osoitetaan sinipohjaisilla opastusmerkeillä ja toisinaan valkopohjaisia opastusmerkkejä käytetään väärin. Joitakin kohteita voidaan myös osoittaa eri suunnista eri väreillä.
- Keskusta-viitoituksessa on epäloogisuutta; viitoituskohdetta ei aina muuteta keskustaksi paikannimikilven jälkeen ja toisinaan paikannimikilpi sijoitetaan kauas maantielle vaikka ei olla taajamassa
- Joissakin kohdissa tienviitoissa esitetään yhden kilometrin etäisyys
- Joissakin kohdissa päällekkäiset tienviitat sijoitetaan toistensa kanssa väärään järjestykseen
- Yksityisten teiden viitoituskäytäntö on epälooginen; toisinaan suunnistustaulussa esitetään vain yksityisen tien nuolikuviot ja toisinaan nuolikuviot lisäksi esitetään viitoitettavan kohteen nimi, toisinaan suunnistustaulussa ei esitetä yksityistä tietä lainkaan. Vastaavaa epäloogisuutta on havaittavissa myös yksityisten teiden liittymien viitoituksessa.
- Viitoituksessa käytetään ensiaputunnusta myös sellaisten sairaaloiden osoittamiseen, joissa ei ole kaikkina vuorokauden aikoina lääkäri paikalla
- Joidenkin opastusmerkkien ulkoasussa on virheitä
- Muutamassa yksittäisessä kohdassa viitoituksen jatkuvuus katkeaa

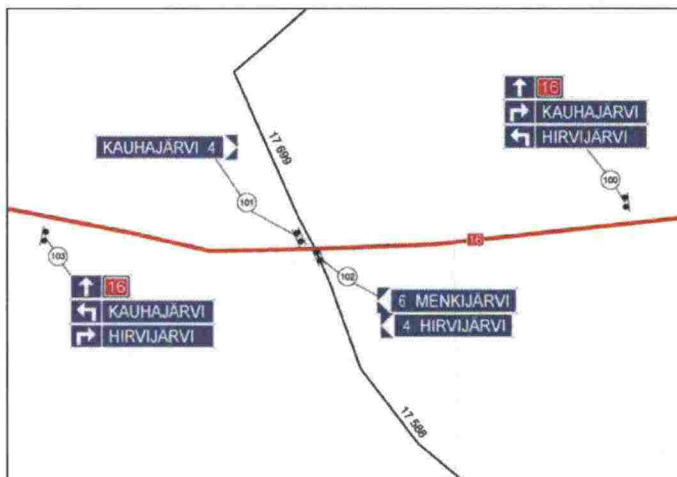
Merkille pantavaa on myös, että monessa kunnassa on samalla tulosuunnalla kolme tai enemmän viitoitettua sisääntulotietä.

Yleisestä moottoriteiden viitoitustavasta poiketen Vaasassa moottoritien viitoituksessa ei kaikissa kohtaa käytetä valmistavia suunnistustauluja.

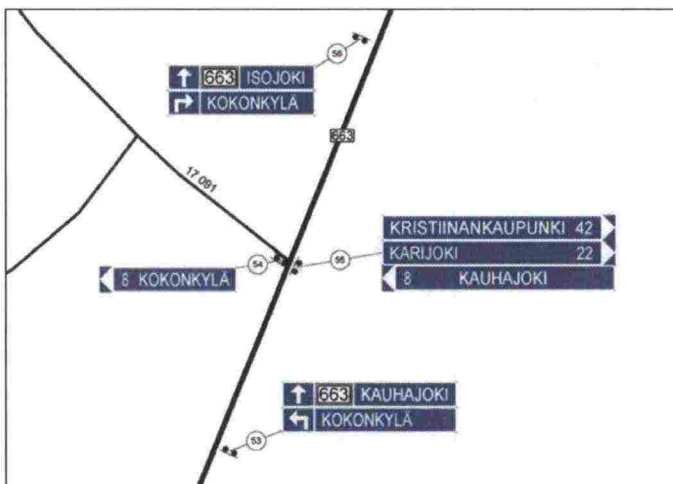
Seututeiden viitoituskohteiden valinnoissa ja viitoitustavoissa on huomattavia eroja. Yleisin seututeiden viitoitustapa on viitoittaa seuraava kuntaa kauko-kohteena. On myös seututeitä, joissa seuraava kunta toimii viitoituksen lähi-kohteena ja kauko-kohteena toimii jokin muu tien varrella oleva kuntakeskus tai sellaisen päätien kohde, johon seututie liittyy. Seututielle liittyviltä suunnil-

ta viitoitetaan joissakin kohdissa eri kohteita pääsuunnan kanssa. Nykyisestä viitoituksesta voidaan havaita, että seututeille ei ole laadittu viitoituskohteita valta- ja kantateiden tapaan.

Kielisuhteiden osalta nykyinen viitoitus on pääosin kunnossa, joskin puutteita löytyy. Ehkä merkittävin puute on valtatie 19 kaukokohteena toimivan Uusikaarlepyyn ja kantatie 68 kaukokohteena toimivan Pietarsaaren viitoittaminen yksikielisissä suomenkielisissä kunnissa yksinomaan suomen kielellä, vaikka kohteet sijaitsevat kaksikielisessä kunnassa, jossa ruotsin kieli on enemmistön kieli. Vastaavassa asiassa on jonkin verran puutteita myös pääteiltä liittyviä yksikielisiä ruotsinkielisiä tai kaksikielisiä ruotsin kielen enemmistökuntia viitoittaessa. Lisäksi joitakin yksittäisiä kohteita viitoitetaan kaksikielisissä kunnissa yksinomaan yhdellä kielellä, vaikka kohteella on tiekartassa esiintyvä nimi kahdella kielellä. Joissakin yksittäisissä kohdissa esitetään suunnistustaulussa kohteet kahdella kielellä ja tienviitoissa vain yhdellä kielellä.

Kuva 3 Esimerkki nykyisestä viitoituksesta, jossa yhdystieltä valtatielle liityttäessä puuttuu suunnistustaulu (tieosoite 16/18/0)

Kuva 4 Esimerkki nykyisestä viitoituksesta, jossa seututielle liittyvältä suunnalta viitoitetaan eri kohdetta pääsuunnan kanssa (tieosoite 663/10/2655)

4.5 Opastusmerkkien kunto

Opastusmerkkien kunto arvioitiin maastoinventoinnissa otetuista valokuvista silmämääräisesti. Inventointi tehtiin Tiehallinnon ohjeen "Liikennemerkkien ja reunapaalujen kuntoluokitus, TIEL 2230007" mukaisesti. Kuntoaarvion suoritti kaikista opastusmerkeistä sama henkilö. Inventoinnissa ajokaistan yläpuolisissa viitoissa oli mukana kaikki saman portaalin opastusmerkit.

Opastusmerkkien kuntoarvot:

1. Huono

Merkissä on huomattavia vaurioita; värit haalistuneet (tummuneet), merkki virheellinen, lian tai lumen peittämä, pylväs huomattavasti kallellaan,...

2. Välttävä

Merkissä on puuttuvia kirjaimia, huomattavia kalvo- tai kiinnitysvaurioita, töherrysjälkiä, likaisuutta tai lumisuutta, haalistuneita värejä, kunnoltaan eritasoisia lamelleja samassa merkissä, pylväs häiritsevästi kallellaan,...

3. Tyydyttävä

Merkissä on jonkin verran kalvohalkeamia, ruostejälkiä, pieniä taipumia tai vääristymiä, likaisuutta tai lumisuutta, alkuperäisestä haalistuneita tai tummuneita värejä, epätasaista heijastavuutta, pylväs jonkin verran kallellaan,...

4. Hyvä

Merkissä on vain vähäisiä vaurioita; haalistumattomat värit, puhtaat pinnat, pylväs lähes suorassa,...

5. Erittäin hyvä

Merkki on uudenveroinen, sijainniltaan virheetön ja ulkoasultaan puhdas

Enemmistö Vaasan tiepiirin opastusmerkeistä on hyväkuntoisia (40,8 %). Kuntoaarvoltaan vähintään tyydyttävä-tasoisia opastusmerkkejä on yhteensä 93,5 % ja huono- tai välttävä -tasoisia opastusmerkkejä on vain 6,5 %. Alueelliset erot on esitetty tarkemmin taulukossa 4.

Taulukko 4 Valta-, kanta- ja seututeiden opastusmerkkien kuntoluokitus

Opastusmerkki	Kuntoluokka (1-5)					Yhteensä
	Huono (1)	Välttävä (2)	Tyydyttävä (3)	Hyvä (4)	Erittäin hyvä (5)	
Suunnistustaulu	21	140	632	824	320	1 937
Tienviitta tai paikalliskohteen viitta	17	92	626	855	660	2 250
Etäisyystaulu	3	25	158	220	63	469
Paikannimi- tai kunnanrajakilpi	9	55	267	248	92	671
Portaali	0	5	124	169	49	347
Yhteensä, kpl	50	317	1 807	2 316	1 184	5 674
Yhteensä, %	0,9 %	5,6 %	31,8 %	40,8 %	20,9 %	100,0 %
- Aluevastaava 1	0,6 %	4,7 %	26,9 %	36,1 %	31,7 %	100,0 %
- Aluevastaava 2	0,8 %	7,4 %	33,2 %	42,8 %	15,8 %	100,0 %
- Aluevastaava 3	1,2 %	4,8 %	29,9 %	46,0 %	18,1 %	100,0 %
- Aluevastaava 4	1,1 %	5,5 %	34,1 %	39,9 %	19,4 %	100,0 %
- Aluevastaava 5	0,9 %	5,6 %	35,8 %	41,3 %	16,4 %	100,0 %

Aluevastaava 1: Himanka, Kannus, Kokkola, Kruunupyy, Luoto, Oravainen, Pedersöre, Pietarsaari, Uusikaarlepyy ja Vöyri-Maksamaa

Aluevastaava 2: Isokyrö, Kaskinen, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Laihia, Maalahti, Mustasaari, Närpiö, Vaasa ja Vähäkyrö

Aluevastaava 3: Ilmajoki, Jalasjärvi, Kurikka ja Seinäjoki

Aluevastaava 4: Alavus, Isojoki, Karijoki, Kauhajoki, Kuortane, Soini, Teuva, Töysä ja Ähtäri

Aluevastaava 5: Alajärvi, Evijärvi, Halsua, Kauhava, Kaustinen, Lappajärvi, Lapua, Lehtimäki, Lestijärvi, Perho, Toholampi, Veteli ja Vimpeli

5 ALUEELLISET VIITOITUSPERIAATTEET

5.1 Pääperiaate

Vaasan tiepiirissä noudatetaan Tielaitoksen ohjekulkaisussa "*Liikenteen ohjaus – Viitoitus, TIEL 213006-96*" ja Tiehallinnon sisäisessä julkaisussa "*HTU Viitoituksen toimintalinja – TIEH 4000521-v*" esitettyjä viitoituksen yleisperiaatteita. Lisäksi joissakin kohdissa on viitoitusperiaatteisiin tehty alueellisia täsmennyksiä, joilla tavoitellaan paikallisten olosuhteiden parempaa huomiointia ja ennakoidaan viitoituksen yleisperiaatteisiin tulevia muutoksia.

5.2 Alueelliset täsmennykset ja tarkennukset

Viitoituksen yleisperiaatteisiin esitetään Vaasan tiepiirin alueella tehtävän seuraavia täsmennyksiä ja tarkennuksia:

- Maantiellä viitoitettavat kohteet
  - Suunnistustauluissa ja tienviitoissa esitetään erkanevaan suuntaan kaikki kauko-, väli- ja lähikohteet lukuun ottamatta päällekkäisiä tiejaksoja. Päällekkäisillä tiejaksoilla esitetään suunnistustauluissa ja tienviitoissa yleensä vain kaukokohteet.
  - Etäisyystaulussa esitetään kaikki kauko-, väli- ja lähikohteet. Päällekkäisillä tiejaksoilla asetetaan tarvittaessa tiekohtaisia etäisyystauluja kohteiden suuren määrän vuoksi.
  - Etäisyystaulussa ja viitoissa kohteet esitetään suoraviivaisesti ylhäältä alaspäin etäisyyden mukaisessa järjestyksessä. Kuitenkin päällekkäisillä tiejaksoilla esitetään yleensä ylimpänä varsinaisen tien kohdetta.
- Suunnistustauluissa, tienviitoissa ja paikalliskohteiden viitoissa esitettävien viitoituskohteiden on vastattava toisiaan. Poikkeuksena ovat eritasoliittymät, jolloin ramppien päissä voidaan esittää myös kohteita, jotka eivät esiinny päätien suunnistustaulussa.
- B-typin suunnistustaulussa esitetään kääntyvien kohteiden osalta ylempänä oikealle kääntyvä suunta, ellei vasemmalle kääntyvä suunta ole liikennevirran kannalta selvä pääsuunta
- Moottoritiellä käytetään kaikissa liittymissä valmistavia suunnistustauluja. Lyhyillä liittymäväleillä suunnistustaulut voidaan sijoittaa lähelle erkanevaa ramppia, esimerkiksi 600 ja 300 metrin etäisyydelle erkanemisviitasta.
- Valta-, kanta- ja seututeillä käytetään taajamissa pääsuunnassa suunnistustauluja aina katujen liittymissä, jos kadun suunnassa on paikalliskohteen viitta tai tienviitta
- Valta-, kanta- ja seututeillä käytetään porrastetuissa liittymissä aina A-typin suunnistustaulua
- Ramppliittymissä risteävälle tielle ei aseteta porrastettuja suunnistustauluja, ellei liittymien keskinäinen etäisyys ole alle 200 metriä. Tällöin käytetään tien toiminnallisesta luokasta riippumatta aina A-typin suunnistustauluja.

- Valta- ja kantatien pääsuunnassa viitoitettu kauko-, väli- ja lähikohde viitoitetaan ensimmäisestä sisääntuloliittymästä aina käyttäen A-tyyppin suunnistustaulua riippumatta sisääntulotien toiminnallisesta luokasta
- Kaikissa valta- ja kantateiden keskinäisissä sekä valta- /kantateiden ja seututeiden välisissä liittymissä käytetään pääsuunnassa ja liittyvässä suunnassa A-tyyppin suunnistustauluja
- Valta-, kanta- ja seututielle ei aseteta pääsuunnassa suunnistustauluja yksityisten teiden kohdille, ellei samalla liittymäalueella ole erkanevassa suunnassa maantien liittymää
- 5-numeroiselle yhdystielle ei aseteta suunnistustaulua seututietä lähestyttäessä, ellei liittymän muoto poikkea tavanomaisesta
- Yksityiset tiet osoitetaan suunnistustauluissa ensisijaisesti nuolikuvioiden avulla. Silloin kun kyseessä on merkittävä yksityinen tie, voidaan yksityinen tie osoittaa yksityisen tien viitalla. Tällöin suunnistustaulussa esitetään yksityisen tien suuntaan viitoitettavan kohteen nimi.
- Valta-, kanta- ja seututeillä käytetään kanavoiduissa liittymissä yläpuolisia opastusmerkkejä
  - valta-, kanta- ja seututeiden pääsuuntien sekä pääteiltä poistuvien ramppien päiden portaaleissa käytetään A-tyyppin ajokaistan yläpuolisia viittoja
- Jos liittymässä kääntyvä suunta viitoitetaan ajokaistan yläpuolisilla viitoilla, ei kyseistä suuntaa yleensä viitoiteta toistamiseen tienviitoilla ja/tai paikalliskohteen viitoilla. Tällöin risteävän tien alkuun sijoitetaan yleensä etäisyystaulu.
- Valta-, kanta- ja seututeillä esitetään etäisyystaulussa aina tienumerot
- Pääallekkäisillä tiejaksoilla esitetään kansalliset ja Eurooppatie -numerot pareina
- Suunnistustauluissa ja ajokaistan yläpuolisissa viitoissa esitetään aina valta-, kanta- ja seututeiden tienumerot. 4-numeroisten yhdysteiden tienumerot esitetään opastusmerkeissä myös, jos tiet toimivat erikoiskuljetusten reiteinä. Opastusmerkeissä esitettävät 4-numeroiset tienumerot on esitetty liitteessä 1.
- Tienviitassa ja paikalliskohteen viitassa ei esitetä kahta kilometriä lyhyempää etäisyyttä
- Paikannimikilpeä ei yleensä sijoiteta valta-, kanta- tai seututielle, ellei kyseessä ole todellinen kauttakulku
- Paikannimikilven jälkeen ei käytetä samaa nimeä tienviitassa tai paikalliskohteen viitassa. Viitoituskohde muuttuu paikannimen jälkeen yleensä keskustaksi. Vaihtoehtoisesti pienemmillä paikkakunnilla voidaan viitoituskohteenä käyttää paikkakunnan nimen ja keskustan yhdistelmää, kuten esimerkiksi Lälbyn keskus.
- Kunnissa viitoitettujen sisääntuloteiden määrä pyritään pitämään hallittuna
- Erkanemisviittaa ja ajokaistan erkanemisviittaa käytetään moottoriväylien lisäksi myös silloin, kun risteyksessä on kääntyville erkanemiskaista eikä erkaneminen edellytä nopeuden oleellista alentamista
- Ensiaputunnuksella osoitetaan vain sellaisia yleissairaaloita ja terveyskeskuksia, joissa on lääkäri paikalla kaikkina vuorokaudenaikoina. Tällaisia kohteita ovat Vaasa, Seinäjoki, Kokkola ja Pietarsaari.
- Tieverkon viitoitukseen ei yleensä yhdistetä palvelukohteiden tunnuksia

5.3 Kohteiden etäisyysmittauksien nollapisteet

Vaasan tiepiirin kaupunki- ja kuntakeskusten viitoituskohteiden etäisyysmittauksien nollapisteet saatiin Tiehallinnolta. Nollapisteet on esitetty liitteessä 2. Vaasan tiepiirin ulkopuolisten kohteiden nollapisteet katsottiin Tiehallinnon Internet-sivuilta osoitteesta <http://alk.tiehallinto.fi/www2/valimatkat/index.htm>.

5.4 Viitoituskohteet valta-, kanta- ja seututeillä

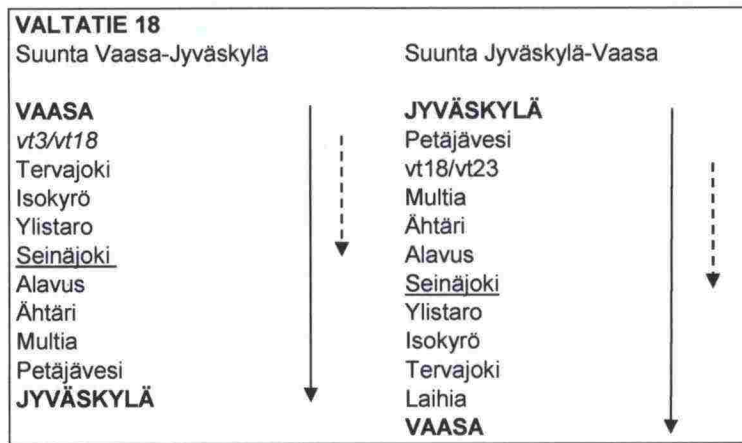
Viitoituksen yleissuunnitelmassa käytetään valta-, kanta- ja seututeiden viitoituksessa liitteen 3-5 luetteloissa esitettyjä kauko-, väli- ja lähikohteita. Liitteet koskevat yksinomaan Vaasan tiepiirin alueella viitoitettavia kohteita.

Valta- ja kantateiden viitoituskohdeluettelon perustana on "Liikenteen ohjaus, Viitoitus (TIEH 2130006-96)" -ohjeessa esitetyt viitoituskohdeluettelot. Valta- ja kantateiden kaukokohteita voivat olla maakuntakeskukset tai palveluvarustukseltaan korkeatasoiset kuntakeskukset. Välikohteita voivat olla merkittävät tieverkon solmupisteet sekä kuntakeskukset, jotka ovat liikenteelliseltä merkitykseltään tärkeämpiä kuin niitä edeltävät lähikohteena viitoitettavat kohteet. Lähikohteita ovat yleensä muut tienvarren kuntakeskukset.

Seututeiden viitoituskohdeluettelo on määritelty tämän viitoituksen yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä. Viitoituskohdeluettelon puuttumisen seuraukset voidaan havaita nykyisessä seututeiden viitoituksessa. Seututiellä kaukokohteita voivat olla tien varrella ja tien päätepisteessä olevat kuntakeskukset sekä sen ylempiluokkaisen tien kohde, johon seututie liittyy. Välikohteita voivat olla kuntakeskukset, jotka ovat liikenteelliseltä merkitykseltään tärkeämpiä kuin niitä edeltävät lähikohteena viitoitetut kohteet. Lähikohteita ovat yleensä tien varren kuntakeskukset tai kunnan osat ja kylät. Vaasan seututeiden viitoituskohteiden määrittämisessä on perusajatuksena ollut "Kunnasta kuntaan" -viitoitus. Viitoituskohteiden valintaan on vaikuttanut myös naapuritiepiirien viitoituksessa käytetyt kohteet.

Liitteiden 3-5 viitoituskohdeluettelossa on käytetty seuraavia merkintöjä:

- **KAUKOKOHDE** on esitetty isoilla kirjaimilla ja lihavoituna. Yhtenäisellä viivalla piirretty nuoli osoittaa millä matkalla kaukokohde viitoitetaan
- Välikohde on esitetty pienillä kirjaimilla ja alleviivattuna. Katkoviivalla piirretty nuoli osoittaa millä matkalla välikohde viitoitetaan.
- Lähikohde on esitetty pienillä kirjaimilla ilman alleviivausta
- Lihavoitu kohde on muutos "Liikenteen ohjaus, Viitoitus (TIEH 2130006-96)" -ohjeessa esitettyyn valta- ja kantateiden viitoituskohdeluetteloon
- Alaviitteissä on mainittu milloin muun tien kohde viitoitetaan kauko- tai välikohteena myös kyseisellä tiellä. Poikkeuksena ovat päällekkäin numeroidut tieosuudet, joiden viitoituskohteet katsotaan kunkin tien viitoituskohdeluettelosta.

Kuva 5 Esimerkki viitoituskohdeluettelosta, valtatie 18

6 VIITOITUKSEN YLEISSUUNNITELMA

6.1 Viitoituksen ohjevuosi

Viitoituksen yleissuunnitelma on laadittu nykytilanteeseen. Suunnitteluratkaisuissa on otettu huomioon myös lähivuosina tapahtuvat tieverkon muutokset (ks. kohta 6.2 *Tieverkon muutokset*).

6.2 Tieverkon muutokset

Seinäjoen pohjoisen ohikulkutien valmistumisen seurauksena valtatie 18 uudeksi viitoituksen kaukokohteeksi tulee Jyväskylä ja Seinäjoki muuttuu viitoituksen välikohteeksi. Samassa yhteydessä valtatie 16 viitoituksen kaukokohteeksi tulee Kuopio, koska muussa tapauksessa Vaasan suunnasta Jyväskylään ohjattaisiin kahta eri reittiä. Pietarsaaren satamatien valmistumisen seurauksena Pohjantiestä tulee osa kantatietä 68. Muutokset on esitetty valta- ja kantateiden viitoituskohdeluetteloissa (*liitteet 3 ja 4*).

Suunnitelman aikana käytiin keskusteluja kantateiden 63 (*Kauhava-Ylivieska*) ja 86 (*Kannus-Ylivieska-Liminka*) yhdistämisestä, mutta asiaa ei viety laajempaan käsittelyyn.

Yleissuunnitelman mukaisia viitoitusratkaisuja on suunnittelun aikana hyödynnetty Kokkolan kiertoliittymä (*vt 8*), Seinäjoen pohjoinen ohikulkutie (*vt 18*) ja Pietarsaaren satamatie (*kt 68*) -hankkeissa.

6.3 Yhteenveto muutosten määristä

Valta-, kanta- ja seututeille laadittu Vaasan tiepiirin viitoituksen yleissuunnitelma sisältää yhteensä 7 955 opastusmerkkiä. Todellisuudessa opastusmerkkejä on paljon enemmän, koska tässä yhteydessä samassa pystytystelineessä olevat viitat ja samassa portaalissa olevat ajokaistan yläpuoliset viitat on laskettu yhdeksi opastusmerkiksi. Opastusmerkeistä 5 112 on uusia tai uusittavaksi esitettäviä merkkejä. Eniten uusimistarvetta esitetään tehtävän suunnistustauluihin ja seuraavaksi eniten tienviittoihin/paikalliskohteen viittoihin. Koska uusittavien opastusmerkkien määrä on varsin suuri, on huomattava, että monen uusittavan opastusmerkin muutos on vähäinen eikä nykyinen opastusmerkki heikennä viitoituksen perustavoitteiden toteutumista (ks. kohta 1.3 *Viitoituksen yleisperiaatteet*). 893 nykyistä opastusmerkeistä esitetään poistettavaksi ja 1 950 nykyisestä opastusmerkistä esitetään säilytettävän muuttumattomana.

Opastusmerkkien muutosten määrät käyvät opastusmerkkityypeittäin tarkemmin selville sivulla 29 olevasta taulukosta 5.

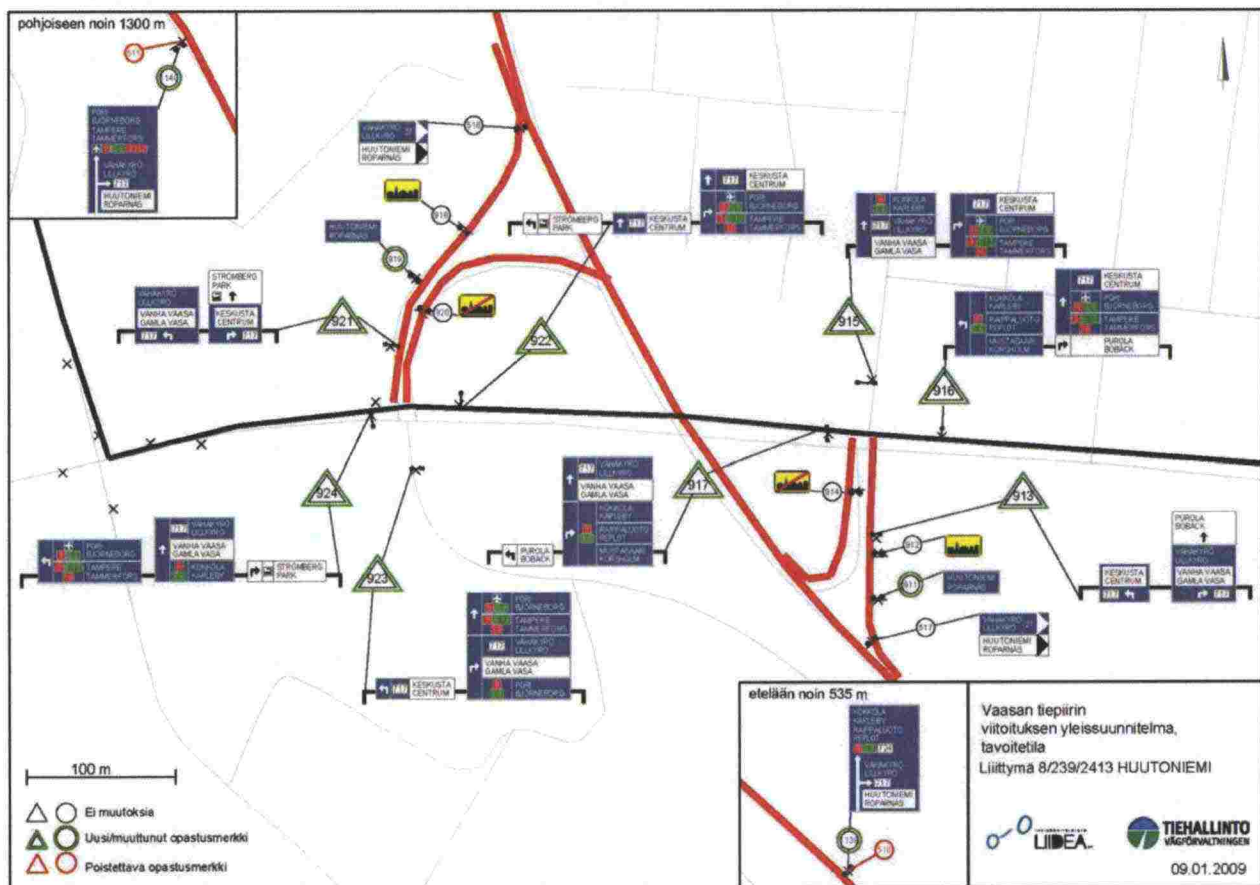
6.4 Suunnitelmakartat

Vaasan tiepiirin viitoituksen yleissuunnitelmakartat on tehty sähköisesti AutoCad-pohjaisella YTCAD-ohjelmistolla. Sähköinen järjestelmä helpottaa viitoituksen ajan tasalla pitämistä ja suunnitelman hyödyntämistä. Suunnitelma koskee kaikkia tieliikenneasetuksen mukaisia opastusmerkkejä lukuun otta-

matta palvelukohteiden viitoitusta, yksityisten teiden viitoitusta ja kevyen liikenteen viitoitusta.

Viitoituksen yleissuunnitelma on tehty liittymäkohtaisesti kaikista valta-, kanta- ja seututeiden maanteiden ja tärkeimpien katujen liittymistä sekä liittymien välisistä tiejaksoista. Tarkasteluun sisältyviä liittymiä on yhteensä yli 1 100 kappaletta.

Jokaisesta liittymästä on tehty liittymäkohtainen yleissuunnitelmakartta, jossa esitetään opastusmerkkien arvioitu paikka, tyyppi ja värit. Opastusmerkkien tekstikoko on määritelty ohjeiden mukaisesti, joten yleissuunnitelmakartoista voidaan tarkasti katsottuna havaita myös opastusmerkkien tekstikoko tai ainakin tekstien keskinäiset mittasuhteet. Yleissuunnitelmakartat on tulostettavissa paperille sekä avattavissa sähköisestä karttapohjasta hyperlinkin avulla. Karttapohjalta voidaan paikkatietotarkkuudella avata myös maastointentoinnin yhteydessä otetut valokuvat.

Kuva 6 Esimerkki liittymäkohtaisesta suunnitelmakartasta (tietoite 8/239/2413)

7 VIITOITUKSEN TOTEUTTAMINEN

7.1 Toimenpiteiden kiireellisyysjärjestys

Maanteiden viitoitukseen tehtävissä muutoksissa ovat kiireellisimpiä kaikista huonokuntoisimpien merkkien uusiminen sekä opastusmerkeissä esiintyvien pahimpien virheiden korjaaminen. Osa muutoksista vaatii yhteistyötä kuntien kanssa. Esimerkiksi kuntien sisääntuloteiden viitoitukseen ei ole järkevää tehdä muutoksia sopimatta asiasta etukäteen kuntien kanssa.

Viitoitusmuutosten kiireellisyysjärjestys Vaasan tiepiirissä on seuraava:

Kiireellisyysluokka I

- Kuntoarvoltaan huonojen ja välttävien opastusmerkkien uusiminen (*arviolta noin 6,5 % kaikista nykyisistä opastusmerkeistä*)
- Opastusmerkeissä esiintyvien pahimpien virheiden korjaaminen. Pahimpia virheitä ovat:
  - Viitoituksen epäjatkuvuuskohdat (*= kerran aloitettu viitoitus katkeaa ennen perille saapumista*)
  - Tienumeroiden ja/tai tunnusten puuttuminen opastusmerkeistä
  - Samassa liittymässä olevien suunnistustaulujen ja viittojen epäjohdonmukaisuus (*kohteiden määrät eivät täsmää, kohteet eivät ole samoja, kielisuhteissa on virheitä,...*)
  - Opastusmerkkien pohjaväriin muutos
- Vuoden 2009 jälkeen vanhaksi jäävän opastuskartamerkin, Opastus – information, poistaminen
- Valtatiellä 16 kaukokohteen muuttaminen Jyväskylästä Kuopioksi
- Valtatiellä 19 kaukokohteen muuttaminen Uusikaarlepyystä Kokkolaksi välillä Seinäjoki – valtatie 8.
- Jyväskylän etäisyyden korjaaminen välillä Vaasa – Seinäjoki.
- Kuntaliitosten myötä poistettavat kunnanrajakilvet

Kiireellisyysluokka II

- Seututeillä puuttuvien päätien suuntaisten suunnistustaulujen asettaminen maanteiden liittyisiin
- Valta-, kanta- ja seututien suuntaisissa suunnistustauluissa esiintyvien puuttuvien yksityisten teiden nuolikuvioiden virheiden tai puutteiden korjaaminen
- Ensiapuviitoituksen saattaminen ajan tasalle
  - Toteuttaminen esitetään aloitettavan sieltä, missä ensiaputunnuksen käytön kriteerit täyttyvät (Vaasa, Seinäjoki, Kokkola ja Pietarsaari)

Kiireellisyysluokka III

- Valta- ja kanta- ja seututeihin liittyville yhdysteille suunnistustaulujen asettaminen. Samassa yhteydessä muutetaan valta- ja kanta- ja seututeiden suuntainen taustaviitoitus vastaamaan liittyvän suunnan suunnistustaulussa esitettyjä kohteita. Toimenpide joudutaan tekemään viitoituksen jatkuvuuden vuoksi tiejaksokohtaisesti.

- Ylimääräisten tieviittojen ja paikalliskohteiden viittojen poistaminen kohdista, joissa käytetään ajokaistan yläpuolisia viittoja
- Valmistavien suunnistustaulujen asettaminen Vaasan moottoritille
- Paikannimikiilpiin tehtävät muutokset (lisääminen/poistaminen)
- Uusien etäisyystaulujen lisääminen

Kiireellisyysluokka IV

- Viitoitettujen sisääntuloteiden määrän vähentäminen niiden taajamien osalta, joissa viitoitettuja sisääntuloteita on enemmän kuin kolme (*yhteistyö kuntien kanssa*)
- Porrastettujen liittymien viitoitustavan muuttaminen alueellisten viitoitusperiaatteiden mukaiseksi

Kiireellisyysluokka V

- Sellaiset opastusmerkkien ulkoasuun tai kielisuhteisiin tehtävät muutokset, joilla ei ole vaikutusta viitoituksen jatkuvuuteen, ymmärrettävyyteen tai liikenneturvallisuuteen
- Suunnistustaulun tyyppin muuttaminen, kun merkin sisältö ei muutu

Nykyisten merkkien poistamisen tehdään uusittavien merkkien yhteydessä. Nykyistä merkkiä ei voida poistaa ennen kuin uusi tai uudet korvaavat merkit on asetettu maastoon. Näin uudet merkit määrittävät poistettavan merkin kiireellisyysluokan.

Viitoituksen toteuttaminen suositellaan aloitettavan liikennemääriltään vilkkaimmilta teiltä. Mahdollista ja usein myös suositeltavaa on myös, että kaikki kiireellisyysluokat toteutetaan samanaikaisesti koko tiejaksolla esimerkiksi tierakennushankkeen tai alueurakan yhteydessä.

Erikseen mainittakoon, että HTU-toimintalinjojen mukainen tärkeysjärjestys viitoitukseen tehtävissä muutoksissa on tien luokituksen lisäksi seuraava:

1. Opastusmerkkien huono kunto
2. Opastusmerkit, joissa on selkeitä virheitä
3. Opasteiden puuttuminen

7.2 Viitoituksen alustava toteutusohjelma

Viitoituksen alustavassa toteutusohjelmassa määriteltiin kaikille muutettavaksi esitettävälle opastusmerkille kiireellisyysluokka kohdan 7.1 mukaisesti. Määrittely on suuntaa antava, mutta osoittaa viitoituksen toteuttamisen määrällisen ja taloudellisen suuruusluokan. Yleissuunnitelman mukaista viitoitusta ei voida eikä ole edes järkevää toteuttaa kertaluonteisesti, vaan viitoitus tulee toteuttaa ajan kuluessa rakennushankkeiden yhteydessä, alueurakoissa tai erillisissä viitoituksen toteuttamisurakoissa.

Kaikkien yleissuunnitelmassa esitettyjen opastusmerkkien toteuttamisen kustannusarvio on suuruusluokaltaan noin 8 808 000 euroa (alv 0 %). Noin puolet kustannuksista kohdistuu valtateiden, viidennes kantateiden ja vajaa kolmannes seututeiden viitoituksen kehittämiseen. Toimenpiteiden merkityk-

sen perusteella eniten kustannuksia kohdistuu kolmanteen ja ensimmäiseen kiireellisyysluokkaan kuuluvista opastusmerkeistä. Yleissuunnitelman perusteella uusia tai uusittavaksi esitettäviä opastusmerkkejä on yhteensä 5 112 kpl ja poistettavia opastusmerkkejä on yhteensä 893 kpl. On huomattava, että monen uusittavan opastusmerkin muutos on vähäinen eikä nykyinen opastusmerkki heikennä viitoituksen perustavoitteiden toteutumista (ks. kohta 1.3 Viitoituksen yleisperiaatteet). Itse asiassa nykyisin maastossa on vain 1950 opastusmerkkiä, joihin ei ole yleissuunnitelmassa esitetty minkäänlaisia muutosta.

Yleissuunnitelman yhteydessä on tehty erillinen Excel-tiedosto, jossa esitetään tie- ja liittymäkohtaisesti kiireellisyysluokittain kaikki uusittavat suunnistustaulut, tienviitat/paikalliskohteiden viitat, paikannimikilvet, kunnanrajakilvet ja ajokaistan yläpuoliset viitat. Poistettavien merkkien osalta on kirjattu sellaiset merkit, joiden poistaminen ei ole riippuvainen uusittavista merkeistä. Tässä yhteydessä lähtökohtana on ollut, että uusi opastusmerkki korvaa aina vanhan opastusmerkin. Tällöin samassa pystytystelineessä ja usein myös samalla liittymäalueella tai jopa samalla tiejaksolla kaikki merkit olisivat väreiltään, mitoitukseltaan ja käyttöäältään vastaavanlaatuisia toistensa kanssa. Excel-tiedostossa esitetään myös valokuvien perusteella silmämääräisesti määritellyt nykyisten opastusmerkkien kuntoluokka.

Taulukko 5 Yleissuunnitelmassa esitetyt viitoitusmuutokset kiireellisyysluokittain

Maantie	Kiireellisyysluokka	Uusittavat (kpl)						Poistettavat (kpl)						Kustannusarvio (€, alv 0 %)
		ST	TV/PK*	ET	PN	KR	PORT**	ST	TV/PK*	ET	PN	KR	PORT**	
Valtatiet	I	283	295	75	15	21	129	161	81	5	5	18		1 704 000
	II	100	21				19	24	9					342 000
	III	400	490	73	24		34	18	133	2	15			1 735 000
	IV	23	3					23	1					58 000
	V	132	111	44			32	43	16	3				630 000
													4 469 000	
Kantatiet	I	167	127	35	6	15	28	79	5			4	1	716 000
	II	25	9	1	1		3	14	1					84 000
	III	186	234	35	11		2	5	21	9	4			748 000
	IV	11			1			5	1		1			26 000
	V	56	37	19	1		5	24	1					217 000
													1 791 000	
Seututiet	I	185	107	65	14	25	22	61	8	4	2	4		600 000
	II	365	57				9	13	3		1			752 000
	III	213	297	140	37	2		3	6	16	14			803 000
	IV	27	2				1	20						56 000
	V	141	53	1		2	8	5	1					337 000
													2 548 000	
vt/kt/st yhteensä	I	635	529	175	35	61	179	301	94	9	7	26	1	3 020 000
	II	490	87	1	1		31	51	13		1			1 178 000
	III	799	1 021	248	72	2	36	26	160	27	33			3 286 000
	IV	61	5		1		1	48	2		1			140 000
	V	329	201	64	1	2	45	72	18	3				1 184 000
	I-V	2 314	1 843	488	110	65	292	498	287	39	42	26	1	8 808 000
														Yhteensä 5 112 opastusmerkkiä
														Yhteensä 893 opastusmerkkiä

ST = Suunnistustaulut, TV/PK = tienviitat/paikalliskohteiden viitat, ET = etäisyystaulut, PN = paikannimikilvet, KR = kunnanrajakilvet, PORT = Ajokaistan yläpuoliset viitat

* Tienviitoissa ja/tai paikalliskohteen viitoissa on mukana kaikki samassa pystytystelineessä olevat viitat

** Portaalissa on mukana saman portaalin kaikki ajokaistan yläpuoliset opastusmerkit

Keskimääräinen opastusmerkin-/merkkiryhmän pinta-ala- (m2) ja kustannusarvot (€, alv 0 %)

- Suunnistustaulut	6,00	2280	Huom!
- Tienviitat/paikalliskohteiden viitat	3,00	1140	Seututeiden opastusmerkkien arvioidaan olevan keskimäärin 20 % pienempiä kuin valta- ja kantateilla, koska suunnistustauluissa käytetään useammin B-tyyppiä ja viitoitettavia kohteita on vähemmän kuin valta- ja kantateilla
- Etäisyystaulut	3,00	1140	
- Paikannimikilvet	1,00	380	
- Kunnanrajakilvet	2,00	760	
- Ajokaistan yläpuoliset viitat	12,00	4560	

Keskimääräisen opastusmerkin toteuttamiskustannusarvio 380 €/m2 (alv 0 %)
Opastusmerkin poistamisen kustannusarvio 100 €/kpl (alv 0 %)

7.3 Viitoituksen toteuttamisessa huomioon otettavat asiat

Viitoituksen yleissuunnitelma ohjaa rakennushankkeissa ja muussa viitoituksen uusimisessa tapahtuvia opastusmerkkiratkaisuja. Viitoituksen uusiminen edellyttää lähes aina hankekohtaisen viitoituksen toteuttamissuunnitelman laatimista. On kuitenkin tärkeää, että viitoituksen yleissuunnitelmaa hyödynnetään aina opastusmerkkien uusimisen yhteydessä, jotta ajan kuluessa koko tiepiirin alueelle muodostuisi yhdenmukainen, laadukas ja valtakunnallisten viitoitusperiaatteiden mukainen viitoitusjärjestelmä. Yleissuunnitelman hyödyntäminen on tärkeää myös yksittäisen opastusmerkin uusimisessa, esimerkiksi alueurakan yhteydessä tehtävässä muutoksessa tai rikkoontuneen merkin uusimisessa.

Viitoituksen toteuttamista ei voida tehdä täsmälleen yleissuunnitelman mukaisesti, ellei viitoitusta uusita samanaikaisesti koko tiejaksolle. Opastusmerkkien uusimisen yhteydessä on huolehdittava viitoituksen perustavoitteiden toteutumisesta (ks. kohta 1.3 Viitoituksen yleisperiaatteet). Esimerkiksi viitoituksen jatkuvuuden osalta on tärkeää, että viitoituskohteen muuttaminen tai uusiminen tehdään samanaikaisesti koko tiejaksolle. Esimerkiksi valtatie 19 viitoituskohdetta ei ole mahdollista muuttaa Uusikaarlepyystä Kokkolaksi tai valtatie 16 viitoituskohdetta Jyväskylästä Kuopioksi vain muutamissa opastusmerkeissä, vaan muutos on tehtävä samanaikaisesti koko tiejaksolle. Myös opastusmerkeissä esitettävät etäisyydet tulee esiintyä koko tiejaksolla loogisesti. Tästä syystä jo yksittäistä merkkiä muutettaessa on syytä tarkistaa muutoksen vaikutukset kokonaisuuteen. Viitoituksen vaiheittaisen toteuttamisen helpottamiseksi on yleissuunnitelmassa mahdollisuuksien mukaan pyritty välttämään tarpeettomat opastusmerkkien etäisyyksien muuttamiset – selviin epäkohtiin on kuitenkin puututtu.

Jos viitoitusmuutokset vaikuttavat naapuritiepiirin viitoitukseen, on muutoksista oltava yhteydessä ao. tiepiirin kanssa. Jos muutos muuttaa olemassa olevia valta- ja kantateiden viitoituskohdeluetteloja, on muutoksesta oltava yhteydessä Tiehallinnon Asiantuntijapalveluihin.

Ennen opastusmerkkien asennusta on tarkistettava maastossa opastusmerkin tarkoituksenmukainen sijainti havaittavuuden ja liikenneturvallisuuden kannalta. Opastusmerkit on asennettava ja sijoitettava maastoon Tiehallinnon ohjeiden mukaisesti. Esimerkiksi Liikennemerkkien rakenne ja pystytys ja Liikenteen ohjaus, Viitoitus -ohjeissa annetaan opastusmerkkien asettamisesta ohjeita. Yleissuunnitelmassa esitetty karkea opastusmerkin sijaintipaikka ei välttämättä ole paras mahdollinen.

7.4 Toteuttamisen kustannusvastuut

7.4.1 Maantielaki

Maantielain (25.5.2005/503) mukaan liikenteen ohjauslaitteet ja muut tienkäyttäjien opastukseen tarvittavat rakenteet, rakennelmat ja laitteet ovat maantiehen kuuluvia rakennelmia ja laitteita. Tienpito käsittää maantien suunnittelun, rakentamisen, kunnossapidon ja liikenteen hallinnan. Maantielä tienpitäjänä on valtio, joka vastaa tienpidosta ja sen kustannuksista sekä käyttää tienpitoa varten saatuja oikeuksia.

7.4.2 Kunnan ja valtion kustannusvastuun periaatteet yleisen tien pidossa

Kuntien ja valtion kustannusvastuun periaatteita yleisen tien pidossa täsmennettiin toukokuussa 2001. Näiden periaatteiden mukaan...

- Liikennejärjestelmä-, liikenneverkko- ja liikenneturvallisuussuunnitelmien ym. kunnan/kuntien ja valtion yhteisten ja molempien väyliä koskevien tutkimusten ja suunnitelmien kustannukset jaetaan tasan valtion ja kunnan/kuntien kesken, ellei esimerkiksi hankkeen osapuolten osallisuuden laajuuden vuoksi ole syytä toisenlaiseen jakoon
- Liikenteen opastuksessa ja ohjauksessa tarvittavat laitteet ja varusteet rakentaa, omistaa ja kunnossapitää väylän tienpitäjä
- Hallinnollista luokitusta muutettaessa oleelliset, yhteisesti todettavat nykytilan puutteiden parantamiset kustannetaan puoliksi (50/50 %) kunnan ja valtion kesken, ellei erityisestä syystä toisin sovita. Kaikki liikenneväylään kuuluvat laitteet ja rakenteet siirtyvät väylän siirron yhteydessä uudelle omistajalle korvauksitta.
- Yhteisen liikennetelematiikan toteuttamisesta ja kustannusten jakamisesta sovitaan tapauskohtaisesti

7.4.3 Kustannusvastuu maantien ja kadun liittymäalueella

Yleisenä periaatteena on pidetty, että maantien ja kadun liittymäalueella opastusmerkin asettaminen ja kunnossapito kuuluu Tiehallinnolle, jos merkki sijaitsee maantiellä ja kunnalle, jos merkki sijaitsee kadulla. Yleensä liittymässä kadun suuntaan osoittavien viittojen ja paikalliskohteiden viittojen kustannusvastuu kuuluu kunnalle.

Poikkeuksia yleiseen periaatteeseen:

- **"Hyötyjä maksaa"** – Yksityinen yritys tai muu vastaava taho voi tienpitäjän kanssa tekemän sopimuksen perusteella saada kohdekohtaisen tieverkon viitoituksen. Tällöin kustannusvastuusta sovitaan erikseen ja on mahdollista, että opastusmerkin hankintakustannuksista vastaa kokonaisuudessaan asianomainen yritys.
- Tiehallinnon levähdys- tai pysäköimisalueella sijaitsevaa opastuspaikkaa osoittavien palvelukohteiden opastusmerkkien kustannusvastuu kuuluu Tiehallinnolle.
- Maanteille tulevien maakunnan ja kunnanrajakilpien hankintakustannukset kuuluvat maakunnalle tai kunnalle. Tiehallinnon alueurakoitsija vastaa kunnanrajakilpien asennuksesta ja hoidosta.

8 JATKOTOIMENPITEET

8.1 Suunnitelman hyväksyttäminen

Tiehallinnon Vaasan tiepiirin johtoryhmän tulee hyväksyä valmistunut suunnitelma sekä sen toteuttamis- ja seurantaperiaatteet ja vaatia, että suunnitelmaa hyödynnetään maanteille toteutettavien opastusmerkkien uusimisessa, tapahtuupa merkkien uusiminen rakennushankkeen, alueurakan tai vaikkapa yksittäisen toimenpiteen toimesta.

8.2 Suunnitelmasta tiedottaminen

Valmistuneesta suunnitelmasta tiedotetaan Vaasan tiepiirin sisällä johtoa, yksiköiden päälliköitä, suunnittelu- ja rakennusprojekteista vastaavia, viitoitusluvista vastaavaa sekä teiden hoidon aluevastaavia. Yleissuunnitelman sähköisen järjestelmän ja paikkatietosovelluksen vuoksi valmistuneesta suunnitelmasta tiedotetaan myös paikkatietoasioista vastaavaa. Laajemmin Tiehallinnossa valmistuneesta suunnitelmasta tiedotetaan naapuritiepiirien viitoituksesta vastaavia sekä Asiantuntijapalveluita ja Lupapalveluita.

Tiehallinnon sisäisen tiedottamisen lisäksi valmistuneesta suunnitelmasta tiedotetaan Vaasan tiepiirin alueen kuntia.

8.3 Suunnitelman hyödyntäminen ja ajan tasalla pitäminen

Nykytilan maastoinventoinnissa kaikki suunnittelualueen opastusmerkit valokuvattiin ja paikannettiin kartalle. Nykytilanne yhdessä viitoituksen yleissuunnitelmakarttojen kanssa muodostavat kokonaisuuden, jota voidaan hyödyntää lähes kaikissa alueelle tehtävissä tie- ja katurakennussuunnitelmissa sekä viitoituksen toteutussuunnitelmissa. Hyödynnettävyyttä helpottaa aineiston sähköinen muoto ja paikkatietosovellus.

Aineiston hyödynnettävyyden ja luotettavuuden kannalta on tärkeää, että nykytilanne (valokuvat) ja viitoituksen yleissuunnitelmakartat pysyvät jatkuvasti ajan tasalla. Tästä syystä kaikki tulevaisuudessa tapahtuvat viitoitusmuutokset tulee päivittää nykytilanteen valokuva-aineistoon ja viitoituksen yleissuunnitelmakarttoihin. Tiehallinnon Vaasan tiepiirissä sovitaan menettelystä, jonka mukaan kaikki toteutettavat viitoitusmuutokset päivitetään nykytilanteen valokuva-aineistoon ja viitoituksen yleissuunnitelmakarttoihin.

9 LIITTEET

- Liite 1** Opastusmerkeissä esitettävät 4-numeroiset tienumerot
- Liite 2** Viitoituskohteiden etäisyysmittauksien nollapisteet Vaasan tiepiirin alueen kaupunki- ja kuntakeskuksissa
- Liite 3** Valtateiden viitoituskohdeluettelo
- Liite 4** Kantateiden viitoituskohdeluettelo
- Liite 5** Seututeiden viitoituskohdeluettelo

OPASTUSMERKEISSÄ ESITETTÄVÄT 4-NUMEROISET TIENUMEROT

Yhdystie	Yhteysväli	Tiennumero	
		Kyllä	Ei
6215	Yltiänjärvi-Ahtari	x	
6520	Kivijärvi-Möttönen	x	
6600	Träskvik-Merikarvia	x	
6601	Metsälä-Högbro		x
6602	Sideby-Killhamn		x
6620	Karhusaari		x
6633	Karjoki-Anttila		x
6650	Tiukka-Perälä	x	
6651	Kristinestad-Tjock		x
6700	Ammälä-Rahikka	x	
6721	Kurikankylä-Ikari		x
6732	Molpe-Perisgrund	x	
6733	Bergö-Bredhäll		x
6741	Solf-Vaasa	x	
6743	Rimal-Siffis	x	
6750	Edsvik-Övermark	x	
6760	Pirttikylä-Närpiö	x	
6761	Pjelax-Närpes	x	
6765	Rovhök-Rangsbj		x
6772	Tuvas-Björn		x
6780	Dalback-Längskat	x	
6781	Korsbäck-Petalax		x
6792	Malax-Aminne		x
6841	Pörtom-Järvenpää	x	
6871	Ruto-Marttila	x	
6880	Koskenkorva-Koskimäki	x	
6900	Jouppila-Kauhajoki	x	
6901	Kauhajoen pohjoinen yhdystie	x	
6920	Jalasjärvi-Kalakoski		x
6921	Koskue-Alavalli		x
6922	Jalasjärvi kk-Rajala	x	
6942	Luhtaneva-Sydänmaa		x
6981	Nurmo-Uitto	x	
6991	Lapua-Mikkilä	x	
6992	Salmi-Vasunmäki		x
7000	Koskenkorva-Mölli	x	
7002	Koskenkorvan yhdystie	x	
7013	Könni-Halkosaari		x
7021	Ylistaron aseman tie		x
7023	Tervajoen aseman tie		x
7024	Tervajoen k.al.tie		x
7026	Valtaala-Orisberg		x
7027	Orismalan kuorma-alueen tie		x
7031	Korkeala-Orismala	x	
7032	Orismalan aseman tie		x
7033	Liipantönnkä-Halkosaari		x
7034	Kukkukangas-Kitinkangas		x
7035	Kiikku-Nurmo		x
7041	Nurmo-Ylisaari	x	
7042	Alanko-Väliä		x
7044	Lapua-Kovero		x
7048	Kiviniemi-Lapua	x	
7054	Asemanseutu-Tuuri	x	
7056	Jokivarsi-Killinkoski	x	
7060	Töysä-Lehtimäki	x	
7064	Inhan aseman tie		x
7065	Myllymäen aseman tie		x
7069	Suokonmäki-Laasala	x	
7071	Alavus-Virtala	x	
7072	Kivimäki-Hakomäki	x	
7091	Niemisvesi-Kukko	x	
7112	Hirvijoki-Lakaluoma		x
7113	Hankanen-Lappakangas		x
7114	Multavaara-Kurejoki	x	
7115	Hirsikangas-Saukonkylä		x
7120	Alajärvi-Levijoki		x
7122	Kurejoki-Alajärvi	x	
7140	Soini-Saannen	x	
7148	Vikby-Norrholmen	x	
7153	Runsor		x
7156	Pitkämäki-Liisanlehto	x	
7161	Norrholmen-Toby-Martois	x	

Yhdystie	Yhteysväli	Tiennumero	
		Kyllä	Ei
7162	Toby Hällplats		x
7163	Laihian aseman tie		x
7173	Smedsby-Gren	x	
7174	Kvevlax-Veikars	x	
7175	Vällvik-Skatila		x
7200	Ylistaro-Vähäkyrö	x	
7201	Isokyrö-Hyyppä		x
7202	Isokyrö-Reinilä	x	
7210	Vöyri-Tuurala	x	
7231	Kaurajärvi-Lehmäjoki		x
7232	Rejpell-Untamala		x
7233	Viemerö-Rannanjärvi	x	
7240	Raippaluoto-Björköby	x	
7241	Södra Vallgrund-Kalvholm		x
7242	Replot-Sommarösend		x
7243	Norra Vallgrunds Hamn		x
7244	Replot Hamn		x
7245	Norra Vallgrund-Söderudden	x	
7251	Smedsby-Berts		x
7252	Kvevlax-Petsmo		x
7254	Bgrönvik-Karperö		x
7260	Ölis-Nabben	x	
7263	Kaitsor-Österö	x	
7270	Storsved-Nykarleby	x	
7271	Pelat-Kantlax		x
7272	Kanäs Oljehamn		x
7273	Munsala-Kantlax Hamn		x
7274	Monä-Näsebacken		x
7291	Palvis-Vörä	x	
7292	Tuckor-Kimo		x
7293	Havis-Oravais Kby		x
7300	Oravais-Isotalo	x	
7301	Kaurajärvi-Baggas		x
7320	Kullas-Jeppo	x	
7323	Voltti-Nykarleby	x	
7333	Mustamaa-Kauhava	x	
7370	Oksakoski-Södervik	x	
7371	Mäkelä-Tuomaala	x	
7390	Jeppo-Lassfolk	x	
7393	Kovjoki-Kovjoen Lv.tie		x
7394	Kovjoen K.al.tie		x
7411	Purmojärvi-Kuoppa-aho		x
7412	Purmo-Esse		x
7421	Kivipello-Männikkö	x	
7430	Viiperi-Högnabba	x	
7450	Lillyby-Terjärv	x	
7481	Kroneby Flygfält		x
7484	Rimmin L.vaiht.tie		x
7492	Lövö-Sundby		x
7494	Jakobstad-Furuholmen	x	
7495	Holm-Larsmo		x
7496	Tjärü-Bodö		x
7497	Brätö-Knifsund	x	
7511	Halsua-Känsäkangas	x	
7520	Perho-Kinnula	x	
7530	Matinneva-Halsua	x	
7540	Ullava-Kannus	x	
7550	Kortjärvi-Terjärv		x
7551	Ahomäki-Lepistö	x	
7574	Hyyppän tie		x
7591	Kannuksen Asematie		x
7592	Riutta-Eskola	x	
7593	Syri-Haarala	x	
7594	Yli-Lesti-Reisjärvi	x	
7711	Peitso-Pernu		x
7712	Kangas-Kungas		x
7713	Riippa-Vuolle		x
7714	Alaviirre-Roikola	x	
7715	Marinkainen-Leskelä	x	
7716	Himangan Satamatie		x
7720	Kannus-Alavieska	x	
7730	Himanka-Typpö	x	

VIITOITUSKOHTEIDEN ETÄISYYSMITTAUKSIEN NOLLAPISTEET VAASAN TIEPIIRIN ALUEEN KAUPUNKI- JA KUNTAKESKUKSISSA

KUNTAKESKUS	NOLLAPISTEEN SELITE	TIEREKISTERIOSOITE	
Alahärmä	Vt 19/pt 17825	19	020/1014
Alajärvi	Mt 7120/mt 7122/27419	7120	002/0000
Alavus	Vt 18/kt 66	18	020/0000
Evijärvi	Pt 17894/pt 17898	17894	001/1140
Halsua	Mt 751/mt 7530/mt 7511	751	008/0000
Himanka	Vt 8/mt 7716	8	411/4974
Ilmajoki	Mt 701/mt 7000	701	004/0000
Isojoki	Mt 664/mt 661	664	004/0000
Isokyrö	Mt 7202/pt 17657	7202	001/1223
Jalasjärvi	Mt 6920/6922	6920	002/0000
Jurva	Mt 685/mt 687/pt 17390	685	006/0000
Kannus	Vt 28/mt 775/pt 18077	28	007/0000
Karjajoki	Mt 663/mt 687	663	005/2232
Kaskinen	Mt 676/pt 17065	676	003/7749
Kauhajoki	Mt 663/mt 6900	663	011/2938
Kauhava	Kt 63/pt 17766	63	001/5021
Kaustinen	Vt 13/kt 63/27401	13	110/7106
Kokkola	Vt 8/vt 13(8/402/0)	13	101/0504
Korsnäs	Mt 673/pt 17461	673	009/2781
Kortesjärvi	Mt 741/pt 17848	741	011/1736
Kristiinankaupunki	Mt 663/mt 662	663	001/0000
Kruunupyö	Mt 748/pt 17959/27424	748	001/1080
Kuortane	Kt 66/pt 17487	66	030/0954
Kurikka	Mt 689/mt 6900	689	001/1046
Kälviä	Mt 757/mt 7574	757	001/2269
Laihia	Vt 3/vt 16	3	246/0000
Lappajärvi	Mt 711/pt 17814	711	012/1972
Lapua	Mt 7044	7044	002/0000
Lehtimäki	Kt 68/pt 17470/17491	68	015/3263
Lestijärvi	Kt 58/pt 18244	58	054/2700
Lohtaja	Mt 7715/pt 18015	7715	003/0000
Luoto	Mt 749/mt 7495	749	009/0000
Maalathi	Mt 673/mt 6792/pt 17594	673	004/0000
Maksamaa	Mt 7260/pt 17820	7260	002/0000
Mustasaari	Vt 8/mt 7251/mt 7173	8	303/0000
Mustasaari,Raippaluoto	Mt 724/mt 7242/mt 7240	724	006/4446
Nurmo	Mt 7041/pt 17483	7041	001/0845

KUNTAKESKUS	NOLLAPISTEEN SELITE	TIEREKISTERIOSOITE	
Närpiö	Mt 676/mt 6761/pt 17159	676	002/0000
Oravainen	Mt 7300/mt 7293	7300	002/0000
Perho	Vt 13/mt 7520/pt 17803/27422	13	120/0000
Pietarsaari	Mt 741(Jaakonk./Victor Schaumaninp.)	741	001/1027
Pedersöre	Vt 8/mt 741	8	324/0000
Seinäjäoki	Vt 18/vt 19/kt 67	18	004/5685
	Mt 672/mt 694/27409	672	011/0000
Soini	Mt 697/mt 714/mt 7140/27414	697	016/0000
Teuva	Kt 67/mt/682/pt 17183	67	009/0000
Toholampi	Kt 63/mt 775	63	024/0000
Töysä	Vt 18/mt 7060	18	022/0000
Töysä, Tuuri	Vt 18/mt 7054	18	021/0000
Ullava	Mt 757/mt 7540	757	005/0000
Uusikaarlepyy	Mt 746/mt 749	746	001/7643
Vaasa	Vt 3/vt8mt 6741	3	252/4489
Veteli	Vt 13/pt 18048	13	112/2336
Vimpeli	Kt 68/mt 750/pt 17801	68	023/0000
Vähäkyrö	Mt 717/mt 718/27413	717	009/0000
Vöyri	Mt 718/mt 725/mt 7210	718	003/2513
Ylihärmä	Vt 19/pt 17786/pt 17788	19	018/1042
Ylistaro	Vt 16/pt 17609	16	007/0525
Ähtäri	Mt 68/mt 6215/pt 17284	68	007/2506

VALTATEIDEN VIITOITUSKOHDELUETTELO

VALTATIE 3

Suunta Helsinki-Vaasa

TAMPERE
vt3/kt60 *1
Ylöjärvi
Hämeenkyrö
Ikaalinen
Parkano
Jalasjärvi
Kurikka
Laihia
VAASA

Suunta Vaasa-Helsinki

VAASA
Laihia
Kurikka
Jalasjärvi
Parkano
Ikaalinen
Hämeenkyrö
Ylöjärvi
vt3/kt65 *2
TAMPERE

VALTATIE 16

Suunta Vaasa-Kyyjärvi

VAASA
vt18/vt16
Ylistaro
Lapua
Alajärvi
Kyyjärvi
KUOPIO

Suunta Kyyjärvi-Vaasa

KUOPIO
vt13/vt16
Alajärvi
Lapua
Ylistaro
Isokyrö
VAASA

VALTATIE 8

Suunta Turku-Oulu

PORI
Merikarvia
Kristiinankaupunki
Kaskinen
Närpiö
Maalahti
VAASA
Mustasaari
Maksamaa
Oravainen
Uusikaarlepyy
Pännäinen
Pietarsaari
Kruunupyy
KOKKOLA *3
vt8/vt28
Lohtaja
Himanka
Kalajoki
Pyhäjoki
Raahe
Pattijoki
Ruukki
Liminka
Kempele
OULU

Suunta Oulu-Turku

OULU
Kempele
Liminka
Ruukki
Pattijoki
Raahe
Pyhäjoki
Kalajoki
Himanka
Lohtaja
KOKKOLA
Kruunupyy
Pännäinen
Pietarsaari
Uusikaarlepyy
Oravainen
Maksamaa
Mustasaari
VAASA
Närpiö
Kaskinen
Kristiinankaupunki
Merikarvia
PORI

VALTATIE 18

Suunta Vaasa-Jyväskylä

VAASA
vt3/vt18
Tervajoki
Isokyrö
Ylistaro
Seinäjoki
Alavus
Ähtäri
Multia
Petäjävesi
JYVÄSKYLÄ

Suunta Jyväskylä-Vaasa

JYVÄSKYLÄ
Petäjävesi
vt18/vt23
Multia
Ähtäri
Alavus
Seinäjoki
Ylistaro
Isokyrö
Tervajoki
Laihia
VAASA

VALTATIE 19

Suunta Jalasjärvi-Kokkola

vt3/vt19
SEINÄJOKI
Nurmo
Lapua
Kauhava
Ylihärmä
Alahärmä
Uusikaarlepyy
KOKKOLA

Suunta Kokkola-Jalasjärvi

KOKKOLA
vt8/vt19
Jepua
Alahärmä
Ylihärmä
Kauhava
Lapua
Nurmo
SEINÄJOKI
Jalasjärvi
TAMPERE

VALTATIE 13

Suunta Nuijamaa-Kokkola

JYVÄSKYLÄ
vt4/vt13
Saarijärvi
Karstula
Kyyjärvi
Perho
Veteli
Kaustinen
Alaveteli
KOKKOLA

Suunta Kokkola-Nuijamaa

KOKKOLA
Alaveteli
Kaustinen
Veteli
Perho
Kyyjärvi
Karstula
Saarijärvi
Äänekoski
JYVÄSKYLÄ

VALTATIE 28

Suunta Kokkola-Kajaani

KOKKOLA *4
vt8/vt28 *5
Kälviä
Kannus
Sievi
Nivala
Kärsämäki
Pyhäntä
Otanmäki
KAJAANI

KAJAANI
vt5/vt28
Otanmäki
Pyhäntä
Kärsämäki
Nivala
Sievi
Kannus
Kälviä
KOKKOLA

*1 Valtatien 11 kohde Pori viitoitetaan valtateiden 3 ja 9 liittymästä valtatie 3 suuntaan (Läntinen kehä)

*2 Tampere opastetaan valtatie 3 ja kantatie 65 liittymästä kantatie suuntaan

*3 Kajaani (vt 28) viitoitetaan välikohteena välillä Kokkola-vt8/vt28

*4 Kajaani viitoitetaan välikohteena välillä Kokkola-vt8/vt28

*5 Ylivieska (kt 86) viitoitetaan välikohteena välillä vt8/vt28-vt28/kt86

KANTATEIDEN VIITOITUSKOHDELUETTELO

KANTATIE 44 Suunta Äetsä-Kauhajoki	Suunta Kauhajoki-Äetsä	KANTATIE 67 Suunta Kaskinen-Seinäjoki	Suunta Seinäjoki-Kaskinen
KANKAANPÄÄ Honkajoki KAUHAJOKI	Kauhajoki Honkajoki KANKAANPÄÄ	KASKINEN *5 vt8/kt67 Teuva <u>Kauhajoki</u> Kurikka vt3/kt67 Ilmajoki SEINÄJOKI	SEINÄJOKI Ilmajoki <u>Kurikka</u> <u>Kauhajoki</u> Teuva Närpiö KASKINEN
KANTATIE 58 Suunta Kangasala-Kärsämäki	Suunta Kärsämäki-Kangasala		
KARSTULA *1 Kinnula Lestijärvi Reisjärvi HAAPAJÄRVI	HAAPAJÄRVI *2 Reisjärvi Lestijärvi Kinnula KARSTULA	KANTATIE 68 *6 Suunta Virrat-Pietarsaari	Suunta Pietarsaari-Virrat
KANTATIE 63 Suunta Kauhava-Ylivieska	Suunta Ylivieska-Kauhava	VIRRAT Ähtäri Lehtimäki ALAJÄRVI Vimpeli <u>Lappajärvi</u> Evijärvi Ähtävä PIETARSAARI	PIETARSAARI Ähtävä Evijärvi <u>Lappajärvi</u> Vimpeli ALAJÄRVI Lehtimäki <u>Ähtäri</u> VIRRAT
vt19/st63 *3 KAUHAVA Kortesjärvi Evijärvi <u>Kaustinen</u> <u>Toholampi</u> Sievi YLIVIESKA	YLIVIESKA Sievi <u>Toholampi</u> <u>Kaustinen</u> <u>Evijärvi</u> Kortesjärvi KAUHAVA *4	KANTATIE 86 Suunta Kokkola-Oulu	Suunta Oulu-Kokkola
KANTATIE 66 Suunta Orivesi-Lapua	Suunta Lapua-Orivesi	KOKKOLA 7* vt28/kt86 YLIVIESKA	YLIVIESKA Kannus KOKKOLA
VIRRAT Alavus Kuortane LAPUA	LAPUA Kuortane <u>Alavus</u> VIRRAT		

*1 Viitasaari viitoitetaan kauko kohteena välillä kt58/st775(Lestijärvi)-kt58/st775(Kinnula)

*2 Kannus viitoitetaan kauko kohteena välillä kt58/st775(Kinnula)-kt58/st775(Lestijärvi)

*3 Ylivieska viitoitetaan päällekkäisenä kauko kohteena vt19/kt63 liittymästä

*4 Kauhavalta viitoitetaan vt 19 kauko- ja välikohteesta (Seinäjoki ja Lapua)

*5 Pori ja Vaasa viitoitetaan lähikohteena välillä Kaskinen- vt8/kt67

*6 Vaasa ja Kokkola viitoitetaan välikohteena välillä Pietarsaari-vt8/kt68

*7 Ylivieska viitoitetaan välikohteena välillä vt8/kt 28- kt28/kt86

SEUTUTEIDEN VIITOITUSKOHDELUETTELO

SEUTUTIE 273

Suunta Kankaanpää-Jalasjärvi

KANKAANPÄÄ

st 261 / st 273

KARVIA

Ilvesjoki

JALASJÄRVI

Suunta Jalasjärvi-Kankaanpää

JALASJÄRVI

vt 3 / st 273

Ilvesjoki

KARVIA

KANKAANPÄÄ

SEUTUTIE 274

Suunta Parkano-Kauhajoki

PARKANO

vt 3 / st 274

KARVIA

Kauhajärvi

KAUHAJOKI

Suunta Kauhajoki-Parkano

KAUHAJOKI

kt 44 / st 274

KARVIA

PARKANO

SEUTUTIE 621

Suunta Keuruu-Ähtäri

kt 58 / st 621

KEURUU

Myllymäki

ÄHTÄRI

Suunta Ähtäri-Keuruu

ÄHTÄRI

vt 18 / st 621

KEURUU

SEUTUTIE 661

Suunta Merikarvia-Kauhajoki

MERIKARVIA

vt 8 / st 661

ISOJOKI

KAUHAJOKI

Suunta Kauhajoki-Merikarvia

KAUHAJOKI

ISOJOKI

MERIKARVIA

SEUTUTIE 662

Suunta Tiukka-Kristiinankaupunki

TIUKKA

KRISTIINANKAUPUNKI *1

Suunta Kristiinankaupunki-Tiukka

KRISTIINANKAUPUNKI

Karhusaari

VAASA *2

SEUTUTIE 663

Suunta Kristiinankaupunki-Kauhajoki

KRISTIINANKAUPUNKI

vt 8 / st 663 *3

KARIJOKI *4

KAUHAJOKI

Suunta Kauhajoki-Kristiinankaupunki

KAUHAJOKI

KARIJOKI *5

KRISTIINANKAUPUNKI

SEUTUTIE 664

Suunta Honkajoki-Kristiinankaupunki

HONKAJOKI

kt 44 / st 664

ISOJOKI

KRISTIINANKAUPUNKI

Suunta Kristiinankaupunki-Honkajoki

KRISTIINANKAUPUNKI

vt 8 / st 663

ISOJOKI

HONKAJOKI

Merkintöjen selitykset:

*1 Pori viitoitetaan välillä yt 6620 - st 663

*2 Pori viitoitetaan välillä yt 6620 - vt 8

*3 Pori viitoitetaan välillä st 662 - vt 8

*4 Isojoki viitoitetaan välillä vt 8 - st 664

*5 Isojoki viitoitetaan välillä Kauhajoki - st 661

SEUTUTIE 672

Suunta Kauhajoki-Alavus

KAUHAJOKI

kt 67 / st 672

Jalasjärvi

Peräseinäjoki

ALAVUS

ALAVUS

vt 18 / st 672

Peräseinäjoki

Jalasjärvi

KAUHAJOKI

SEUTUTIE 673

Suunta Vaasa-Närpiö

VAASA

st 673 / st 715

Maalahti

KORSNÄS

NÄRPIÖ

TEUVA

Suunta Närpiö-Vaasa

TEUVA

kt 67 / st 673

NÄRPIÖ

KORSNÄS

Maalahti

VAASA

SEUTUTIE 676

Suunta Kaskinen-Närpiö

KASKINEN

NÄRPIÖ

Suunta Närpiö-Kaskinen

NÄRPIÖ

KASKINEN

SEUTUTIE 679

Suunta Långåminne-Maalahti

LÅNGÅMINNE

Övermalax

MAALAHTI

Suunta Maalahti-Långåminne

MAALAHTI

Övermalax

LÅNGÅMINNE

SEUTUTIE 682

Suunta Ylimarkku-Teuva

vt 8 / st 682

TEUVA

Suunta Teuva-Ylimarkku

TEUVA

Horonkylä

VAASA

SEUTUTIE 685

Suunta Kolnebacken-Kauhajoki

vt 8 / st 685

Jurva

KAUHAJOKI

Suunta Kauhajoki-Kolnebacken

KAUHAJOKI

Jurva

VAASA

SEUTUTIE 687

Suunta Laihia-Isojoki

vt 3 / st 687

LAIHIA

JURVA

TEUVA

KARIJOKI

ISOJOKI

Suunta Isojoki-Laihia

ISOJOKI

st 664 / st 687

KARIJOKI

TEUVA *

JURVA

LAIHIA

SEUTUTIE 689

Suunta Kurikka-Jurva

KURIKKA

JURVA

Suunta Jurva-Kurikka

JURVA

KURIKKA

SEUTUTIE 694

Suunta Virrat-Seinäjoki

VIRRAT

vt 23 / st 694

Peräseinäjoki

SEINÄJOKI

Suunta Seinäjoki-Virrat

SEINÄJOKI

vt 19 / st 694

Peräseinäjoki

VIRRAT

SEUTUTIE 697

Suunta Seinäjoki-Karstula

SEINÄJOKI

vt 18 / 697

KUORTANE**LEHTIMÄKI****SOINI****KARSTULA**

Suunta Karstula-Seinäjoki

KARSTULA**SOINI****LEHTIMÄKI****KUORTANE****SEINÄJOKI****SEUTUTIE 701**

Suunta Laihia-Ilmajoki

vt 3 / st 701

Ilmajoki

SEINÄJOKI**PERÄSEINÄJOKI**

Suunta Ilmajoki-Laihia

PERÄSEINÄJOKI

st 694 / st 701

ILMAJOKI**VAASA****SEUTUTIE 704**

Suunta Vaasa-Lentoasema

VAASA

st 704 / st 715

LENTOASEMA

Suunta Lentoasema-Vaasa

LENTOASEMA**VAASA****SEUTUTIE 711**

Suunta Kuortane-Lappajärvi

KUORTANE

kt 66 / st 711

Alajärvi**LAPPAJÄRVI**

Suunta Lappajärvi-Kuortane

kt 68 / st 711

Lappajärvi

Alajärvi *6

KUORTANE**SEUTUTIE 714**

Suunta Alajärvi-Soini

ALAJÄRVI

kt 68 / st 714

SOINI

Suunta Soini-Alajärvi

SOINI**ALAJÄRVI****SEUTUTIE 715 (moottoritien rinnakkaistie)**

Suunta Helsingby-Vaasa

vt 3 / st 715 *7

VAASA

Suunta Vaasa-Helsingby

mt 7156 / st 715

VANHA VAASA**TAMPERE****SEUTUTIE 717**

Suunta Vaasa-Tervajoki

VAASA

vt 8 / st 717

Klemettilä

Huutoniemi

Vanha Vaasa

VÄHÄKYRÖ**TERVAJOKI**

Suunta Tervajoki-Vaasa

TERVAJOKI**VÄHÄKYRÖ *8****VAASA****SEUTUTIE 718**

Suunta Oravainen-Vähäkyrö

ORAVAINEN

vt 8 / st 718

Vöyri

VÄHÄKYRÖ *9

Suunta Vähäkyrö-Oravainen

VÄHÄKYRÖ**VÖYRI****ORAVAINEN *10****Merkintöjen selitykset:**

*6 Kauhava viitoitetaan kaukokohteena Lappajärveltä alkaen

*7 Korsnäs viitoitetaan kaukokohteena ja Maalahti välikohteena välillä vt 3 - st 673

*8 Vöyri viitoitetaan välikohteena välillä vt 18 / st 717 - st 718

*9 Vaasa viitoitetaan kaukokohteena seututiellä 725

*10 Ylihärmä viitoitetaan kaukokohteena seututiellä 725

SEUTUTIE 723 Suunta Ylistaro-Ylihärmä		Suunta Ylihärmä-Ylistaro
YLISTARO vt 16 / st 723	↓	YLIHÄRMÄ YLISTARO ↓
YLIHÄRMÄ		
SEUTUTIE 724 Suunta Vaasa-Raippaluoto		Suunta Raippaluoto-Vaasa
VAASA vt 8 / st 724	↓	RAIPPALUOTO VAASA ↓
Palosaari		
Gerby		
RAIPPALUOTO		
SEUTUTIE 725 Suunta Vaasa-Ylihärmä		Suunta Ylihärmä-Vaasa
VAASA vt 8 / st 725	↓	YLIHÄRMÄ vt 19 / st 725 ↓
Vöyri		Vöyri
YLIHÄRMÄ		VAASA
SEUTUTIE 733 Suunta Kauhava-Lappajärvi		Suunta Lappajärvi-Kauhava
vt 19 / st 733	↓	LAPPAJÄRVI st 711 / st 733 *11 ↓
Kauhava		KAUHAVA
LAPPAJÄRVI		KOKKOLA
SEUTUTIE 738 Suunta Alahärmä-Kortesjärvi		Suunta Kortesjärvi-Alahärmä
ALAHÄRMÄ vt 19 / st 738	↓	kt 68 / st 741 ↓
Voltti		KORTESJÄRVI
KORTESJÄRVI		ALAHÄRMÄ
SEUTUTIE 741 Suunta Pietarsaari-Lappajärvi		Suunta Lappajärvi-Pietarsaari
PIETARSAARI PÄNNÄINEN *12 ↓	↓	LAPPAJÄRVI KORTESJÄRVI ↓
Purmo		Purmo
KORTESJÄRVI	↓	Pännäinen
LAPPAJÄRVI		PIETARSAARI
SEUTUTIE 746 Suunta Kovjoki-Uusikaarlepyy		Suunta Uusikaarlepyy-Kovjoki
vt 8 / st 746	↓	UUSIKAARLEPYY Kovjoki ↓
UUSIKAARLEPYY		KOKKOLA
SEUTUTIE 747 Suunta Pietarsaari-Kaustinen		Suunta Kaustinen-Pietarsaari
PIETARSAARI kt 68 / st 747 ↓	↓	KAUSTINEN vt 13 / st 747 ↓
KAUSTINEN		PIETARSAARI *13
SEUTUTIE 748 Suunta Kruunupyy-Alaveteli		Suunta Alaveteli-Kruunupyy
vt 8 / st 747	↓	ALAVETELI KRUUNUPYY ↓
Kruunupyy		KOKKOLA / VAASA
ALAVETELI		

Merkintöjen selitykset:

*11 Kauhava viitoitetaan kaukokohteena seututiellä 711 välillä st 741 - st 733

*12 Vaasa viitoitetaan kaukokohteena välillä Pietarsaari - vt 8

*13 Kruunupyy viitoitetaan välikohteena välillä vt 13 - yt 17945

SEUTUTIE 749

Suunta Uusikaarlepyy-Kokkola

vt 8 / st 749

UUSIKAARLEPY**PIETARSAARI****LUOTO *14****KOKKOLA****OULU**

Suunta Kokkola-Uusikaarlepyy

vt 8 / st 749

HALKOKARI

Suurteollisuus

Luoto

PIETARSAARI**UUSIKAARLEPY *15****SEINÄJOKI / VAASA****SEUTUTIE 750**

Suunta Veteli-Vimpeli

VETELI

vt 13 / st 750

Räyrinki

VIMPELI

Suunta Vimpeli-Veteli

VIMPELI

kt 68 / st 750

st 750 / yt 7370

Räyrinki

VETELI**SEUTUTIE 751**

Suunta Evijärvi-Lestijärvi

EVIJÄRVI

kt 63 / st 751

Räyrinki

HALSUA**LESTIJÄRVI**

Suunta Lestijärvi-Evijärvi

LESTIJÄRVI

kt 58 / st 751

HALSUA

Räyrinki

EVIJÄRVI**SEUTUTIE 756**

Suunta Kokkola-Suurteollisuus

vt 8 / st 756

SUURTEOLLISUUS

Suunta Suurteollisuus-Kokkola

SUURTEOLLISUUS**OULU/VAASA/JYVÄSKYLÄ****SEUTUTIE 757**

Suunta Kälviä-Ullava

vt 28 / st 757

Kälviä

ULLAVA**KAUSTINEN/TOHOLAMPI**

Suunta Ullava-Kälviä

kt 63 / st 757

Ullava

KÄLVIÄ**SEUTUTIE 775**

Suunta Himanka-Lestijärvi

HIMANKA

vt 8 / st 775

KANNUS

Toholampi

Lestijärvi

VIITASAARI

Suunta Lestijärvi-Himanka

LESTIJÄRVI

kt 58 / st 775

Toholampi

KANNUS**HIMANKA****Merkintöjen selitykset:**

*14 Kokkola viitoitetaan Luodon kanssa kaukokohteena välillä st 741 - kt 68

*15 Vaasa viitoitetaan Uusikaarlepyyn kanssa kaukokohteena välillä kt 68 - st 741

ISBN 978-952-221-153-8
TIEH 1000234-v-09